

CVETOČI MAJ ZMAGE IN SVOBODE

MISLI SVOBODE ...

V okviru proslav ob 30-letnici zmage nad fašizmom je bilo v Domžalah zborovanje članov Zveze komunistov, kateremu sta prisostvovala tudi član Izvršnega komiteja predsedstva Centralnega komiteja ZKS tovariš Lojze Briški in sekretar Medobčinskega komiteja ZKS ljubljanske regije tovariš Ivan Godec ter kot gostje člani komiteja Občinske konference ZKS Kamnik. Zbranim članom ZK je spregovoril sekretar komiteja

„Prevečkrat smo v naši zgodovini bili pred dejstvom — biti ali ne biti — da bi lahko dopuščali govornice, da so nas osvobodili drugi in nam darovali svobodo. Če smo se odločili za lastno pot v socialističnem razvoju, smo to storili zaradi tega, ker so na vsakem koraku postavljeni po vsej domovini spomeniki, še vedno sveži ostanki prelite krvi za napredno stvar, spomeniki ljudem, ki so padali v zavesti, da bodo tisti, ki bodo ostali, lahko živeli drugačno življenje, kot so ga sami. In še nekaj ne smemo pozabiti: tisti zatirani delavec, ki se je v stavkah pred vojno boril za večji kos kruha, tisti kmet, ki je garal na krpah trde zemlje in zapostavljeni intelektualec ni šel v borbo samo za to, da bi izbojeval svobodo, ampak tudi spremenil družbeni sistem. . .

Občinske konference ZKS Domžale tovariš Milan Narat. V svojem nagovoru je pozdravil 71 novospregjetih članov in pri tem poudaril, da pomeni sprejem novih članov sestavni del revolucionarne spremembe ZKJ in izraz krepitve njene vloge v sedanjem obdobju revolucije. Zveza komunistov mora s svojim doslednim bojem uresničevati interese delavskega razreda, skrbeti za razvoj samoupravljanja in uresničevanje ustavnih načel in zato je njena naloga, da nenehno sprejema v svoje vrste več delavcev, ker tako še bolj postaja organizacija delavskega razreda.

Zveza komunistov ne more uresničevati sklepov X. kongresa ZKJ in ustavnih načel, če ni stalno aktivna, ustvarjalno navzoča v političnih in interesnih organizacijah delovnih ljudi. Tam so pravi viri interesov in potreb našega delovnega človeka, tam je možnost preverjanja našega dela, tam je poglobljeno gibalno vsega našega napredka.

Idejnopolično usposabljanje članov ZK je stalna naloga in pomeni istočasno rast samoupravnega sistema in napredka v naši družbi. Zlasti komunisti smo dolžni, da v sedanjem času odgovorimo na vsa odprta vprašanja našega nadaljnjega razvoja, da zavzamemo jasna in enotna stališča do vseh problemov, s katerimi se borimo v vsakdanji praksi. Zaradi tega smo dolžni sodelovati pri razreševanju odprtih družbenoekonomskih vprašanj v domžalskem gospodarstvu in se zavzemati zato, da se bodo ta vprašanja reševala tako, da bomo lahko zadovoljevali vse naše materialne potrebe.

Po kulturnem programu, v katerem so sodelovali Simfonični orkester Domžale—Kamnik, Mešani pevski zbor Svobode Menš in recitatorji iz Domžale, je bilo tovariško srečanje predvojnih, medvojnih in starejših komunistov z novospregjetimi člani ZK, ki so obujali spomine na leta narodnoosvobodilne borbe in ljudske revolucije.

Zveza komunistov in z njo vse naše napredne politične sile se dobro zaveda, da se marsikdo pogloblja v naš samoupravni socialistični sistem. Nekateri to delajo zaradi tega, ker iščejo v njem koncept za svoj lastni razvoj, mnogo več pa je tistih, ki v njem iščejo slabosti. Vsem pa moramo dokazati, da je ZK sposobna reševati vsa protislovja, ki se pojavljajo v naši družbi in da ne pozna negotovosti. . .

Z razsežnostjo delegatskih razmerij na vseh področjih ne odstranjujemo samo pregrad med združenim delom, ki ustvarja materialne dobrine in potrošnjo, ampak povežemo v zaokroženo celoto naš družbenoekonomski in politični sistem. Zavedati se moramo, da smo prišli tako daleč, ko moramo v medsebojne odnose vtakati tudi Socialistično zvezo, njeno frontno vlogo, v kateri delavec postaja nosilec samoupravne demokracije. . .

Če v naši zgodovini povežemo med seboj dva mejnika, to je stoletja trajajoč boj delavskega razreda za svoje ekonomske in socialne pravice z našim slovenskim praznikom — 27. aprilom, potem lahko ugotovimo samo to, da sta zelo blizu naši konkretni stvarnosti. Komunistična partija je znala oba ta dva mejnika strniti v eno samo misel, ki je vznikla v uporu 1941. leta in ki je po štiri letni krvavi vojni prinesla v majskih dneh spomladi tudi svobodo. . .

/Iz govora tovariša Milana Narata/

Priznanja OF v letu 1975

Na osnovi 3., 4., 5. in 7. člena Pravilnika o podeljevanju Priznanj OF v občini Domžale je žirija za podeljevanje Priznanj OF pri Občinski konferenci SZDL Domžale, na svoji seji, dne 4. aprila 1975 obravnavala vse po razpisu prispеле predloge za podelitev Priznanj OF v letu 1975 in na osnovi razprave ob upoštevanju vseh kriterijev sprejela

SKLEP

o podelitvi Priznanj OF v letu 1975

Priznanja OF prejmejo posamezniki in organizacije:

1. Antonija Bregar
Partizanska mati, za sodelovanje v NOV in nudenju pomoči družbenopolitičnim organizacijam po končani vojni.
2. Anton Cerar
Za sodelovanje v NOV in povojno družbenopolitično delo.
3. Janez Dolinšek
Prvoborec, za sodelovanje v NOV in povojno družbenopolitično delo.
4. Anica Kaliman
Za sodelovanje v NOV in družbenopolitično delo po vojni.
5. Alojz Mikuluž
Za sodelovanje v NOV in povojno družbenopolitično dejavnost
6. Helena Per
Partizanska mati, za sodelovanje v NOV in nudenju pomoči družbenopolitičnim organizacijam v povojnem obdobju.
7. Ana Peterca
Za sodelovanje v NOV in aktivno družbenopolitično delovanje v povojnem obdobju.
8. Slapar Tomaž-Tugo
Prvoborec, za sodelovanje v NOV in povojno družbenopolitično delo.
10. Franc Šporar
Prvoborec, za sodelovanje v NOV in za povojno družbenopolitično delo.
11. Ivan Tomšič
Za sodelovanje v NOV in povojno družbenopolitično aktivnost.
12. Frančiška Vidic
Partizanska mati, za sodelovanje v NOV in nudenju pomoči družbenopolitičnim organizacijam v povojnem obdobju.
13. Marija Vodopivec
Partizanska mati, za sodelovanje v NOV in nudenju pomoči družbenopolitičnim organizacijam po vojni.
14. Minka Vovk
Za sodelovanje v NOV in povojno družbenopolitično aktivno delo.
15. Pepca Žebovec
Za sodelovanje v NOV in povojno družbenopolitično delovanje.
16. Krajevna konferenca SZDL Mengeš
Za dolgoletno uspešno družbenopolitično delo med delovnimi ljudmi in občani v Krajevni skupnosti Mengeš
Na predlog občinskih družbenopolitičnih organizacij prejme republiško Priznanje OF tovariš Anton Blejc za aktivno delo v NOV in za povojno delo na območju Krajevne skupnosti Mengeš.

Predsednik žirije:
Anton Kos

Letošnja osrednja proslava v počastitev praznika OF in 1. maja je bila v Mengšu, kjer so bila podeljena tudi Priznanja OF

Proslava v Mengšu

OB 30. OBLETNICI OSVOBODITVE

Letošnja osrednja proslava v počastitev 27. aprila in 1. maja je bila v Mengšu. Na proslavi so bila podeljena tudi letošnja priznanja osvobodilne fronte, ki jih je podelila posebna žirija pri Občinskem odboru socialistične zveze Domžale. Glede na to, da v letošnjem letu praznujemo 30-letnico zmage nad fašizmom, so letošnja priznanja prejeli starejši občani, ki so aktivno sodelovali v narodnoosvobodilni borbi in ljudski revoluciji ter s svojim aktivnim družbenopolitičnim delom pomagali tudi pri povojni graditvi.

V svojem govoru je predsednik Občinske konference SZDL Domžale tovariš Janez Vreček spregovoril o pomembnosti ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda za narodnoosvobodilno borbo, orisal upornost slovenskega naroda v najtežjih časih njegove zgodovine, spregovoril o velikih gospodarskih dosežkih po osvoboditvi in se zadržal tudi pri vseh sedanjih pojavih, ki se pojavljajo v današnjem svetu. V svojem govoru je opozoril na to, da mnogi še niso pozabili blatiti naše ustavne ureditve in da se ravno sedaj, ob praznovanju 30-letnice, ponovno zbirajo posamezne emigrantske skupine, ki hočejo razvrednotiti vrednost, ki jo je imela Komunistična partija, kot vodilna

v narodnoosvobodilnem gibanju. Poudaril je, da smo dovolj svestni, da lahko odklanjamo vse take pritiske in da bomo znali tudi v bodoče odgovarjati z jasno besedo vsem, ki bi hoteli potvarjati zgodovino jugoslovanskih narodov. V svojem govoru je opozoril na pomembno vlogo Socialistične zveze, ki jo dobiva v zadnjem obdobju, ko prerašča v frontno organizacijo vseh zavednih političnih sil, v tisto fronto, ki v delegatskem razmerju predstavlja najširšo osnovo za nadaljnji razvoj. Zadržal se je tudi ob pomembnosti 1. maja – mednarodnega praznika dela, orisal njegov zgodovinski pomen in borbo delovnih ljudi vsega sveta za svoje socialne in politične pravice. Svoje misli je zaključil s tem, da moramo biti danes, čeprav po 30. letih svobode, še bolj budni in da moramo braniti pridobitve, ki so bile izbojevane v krvavem boju.

V kulturnem programu so sodelovali Simfonični orkester Domžale – Kamnik pod vodstvom dirigenta Tomaža Habeta, Mešani pevski zbor Svobode Mengeš in recitatorji.

Predsednik komisije za podelitev priznanj tovariš Anton Kos je prebral obrazložitve za letošnje nagrajence in podelil priznanja.

KRAJEVNA KONFERENCA SZDL MENGEŠ

je več let aktiven družbenopolitični dejavnik v eni največjih krajevnih skupnosti v naši občini.

Krajevna konferenca SZDL Mengeš je svojo vlogo frontne sile v Krajevni skupnosti Mengeš znala vedno pravilno usmerjati. Nobena

večja družbenopolitična akcija ni šla mimo nje. Njena najkvalitetnejša oblika je v samostojni povezavi z delovnimi ljudmi v OZD pri reševanju skupnih interesov delovnih ljudi in občanov na območju Mengša.

Priznanje OF se ji podeljuje za družbenopolitično delo med delovnimi ljudmi in občani.

Tovariš Slavko Pišek sprejema Priznanje OF, ki ga je dobil Mestni odbor SZDL Mengeš

ANTON BLEJČ

Anton Blejč se je rodil 5. junija 1910 v Mengšu, član KPJ je od leta 1944, aktivno pa je sodeloval v NOB od 1942. leta dalje. Tovariš Tone je vsesplošno priznan družbenopolitični delavec in to v vojnem in povojnem obdobju. Vedno je bil aktivno angažiran v razvoju krajevne skupnosti in občine.

Opravljal je važne politične funkcije in to kot član občinskega komiteja ZK, bil je ljudski poslanec SRS, član okrajnega ljudskega odbora, občinski odbornik, član občinskih odborov SZDL in ZB. Posebno velike zasluge pa ima tovariš Tone pri uveljavljanju krajevne skupnosti, saj je kot predsednik KS v zadnjem obdobju veliko pripomogel k njenemu razvoju. Prav pod njegovim vodstvom je KS Mengeš dosegla velike rezultate na gospodarskem in družbenem področju.

Zaradi te svoje aktivnosti v Osvobodilni fronti in graditvi „SZDL danes“, je tovariš Tone Blejč prejel republiško Priznanje OF.

ANTONIJA BREGAR

Antonija Bregar je bila rojena 13. 6. 1888 v Hrastniku pri Moravčah. Sedaj stanuje v Zalogu pri Moravčah.

Vse svoje življenje, tako med vojno, kot po svobodi je delala na kmetijskem posestvu in vzgajala svoje otroke v zavedne Slovence.

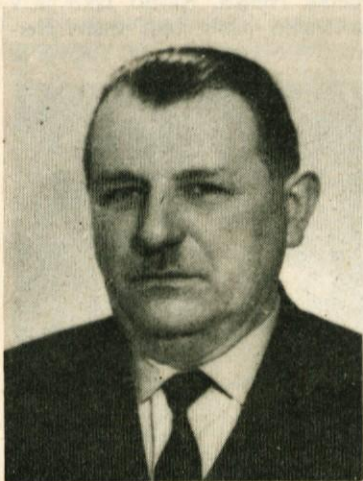
V času II. svetovne vojne so njeni sinovi odšli v NOV, od katerih sta dva padla, trije pa so preživeli vojno viхро. Družina je bila izseljena na Bavarsko in se je vrnila domov šele po končani vojni. Antonija je s svojimi sinovi vedno

aktivno delala v družbenopolitičnih organizacijah in pomagala graditi porušeno domovino.

Danes je sicer onemogla, vendar je v svojem prepričanju še vedno ostala zavedna Slovenka.

ANTON CERAR

Anton Cerar se je rodil 26. maja 1912 v Zalogu pri Moravčah kot sin kmečkih staršev. Izučil se je za parketarja in sedaj živi kot upokojenec v Zalogu v Moravški dolini.

Za osvobodilno fronto je pričel delati že jeseni 1942. leta. Vse njegovo delo med vojno je bilo povezano s partizanskim življenjem v Moravški dolini.

Po vojni se je aktivno vključil v obnovo porušene domovine. Svojo aktivnost posveča predvsem razvoju SZDL, ki jo aktivno vodi že več kot 20 let. V zadnjih letih se močno prizadeva, da bi se razvila Krajevna skupnost Vrhpolje – Zalog in da bi bili rešeni na tem območju mnogi komunalni in ostali krajevni problemi.

JANEZ DOLINŠEK

Janez Dolinšek se je rodil 2. januarja 1900 v Studencu pri Kamniku. Sedaj živi kot starostni upokojenec v Mengšu.

Janez je prvoborec in nosilec Spomenice 1941. Sodeloval je v mnogih partizanskih edinicah kot aktivni borec.

V borbah je izgubil tudi svojega sina. Član Komunistične partije je od leta 1946. Bil je zelo aktiven družbenopolitični delavec, dokler mu je to dopuščalo zdravje. Njegovi soborci ga dobro poznajo in je med njimi zelo priljubljen.

ANICA KALIMAN

Anica Kaliman je bila rojena 25. junija 1925 v Ljubljani. Po osvoboditvi živi v Domžalah in dela v upravnem organu skupščine občine Domžale. Za NOV je začela delati že avgusta 1941. leta kot aktivistka in to delo opravljala vse

do odhoda v partizane 9. 9. 1943. leta. Tedaj je postala borka IV. SNOUB Matije Gubca in bila v njej do 3. marca 1944, ko je bila premeščena v VII. korpus. Ima čin poročnika, in je odlikovana s tremi odlikovanji.

Tudi sedaj je Anica aktivna družbenopolitična delavka.

ALOJZ MIKULUŽ

Alojz Mikuluž se je rodil 28. marca 1899 v Peomi pri Gorici. Sedaj stanuje v Domžalah kot starostni upokojenec.

Za OF je pričel aktivno delati že maja 1942. leta. Vsa povojna leta je opravljal vidne politične dolžnosti in bil aktiven družbenopolitični delavec v Domžalah. Leta 1945 je postal član Komunistične partije. Tudi sedaj še aktivno dela v posameznih družbenopolitičnih organizacijah.

HELENA PER

Helena Per se je rodila 17. 4. 1890 na Korenem nad Blagovico, kjer živi še sedaj. Vsa družina se je takoj ob začetku vojne priključila

narodnoosvobodilnemu gibanju in tako je oče z dvema sinovoma in dvema hčerkama odšel že leta 1941 v partizane. V gozdovih so ostali sinova Jože in France ter hčerka Helena, ki so padli leta 1942. Istega leta so Nemci požgali tudi domačijo in Perovo mater preselili z majhnimi otroki v tujino.

Po vojni se je preostala družina zbrala doma, si zgradila novo hišo in se preživljala s skromnim posestvom.

Danes je Helena sicer stara in onemogla, vendar v njej še vedno živi globoka zavest, ki je tako značilna za partizanske matere.

ANA PETERCA

Ana Peterca je bila rojena 10. aprila 1906 v Cerkljah pri Brežicah. Sedaj stanuje v Študi kot družinska upokojenka.

Za OF je pričela delati že marca 1942. leta. Njeno delo je bilo tesno povezano z narodnoosvobodilnim gibanjem, ki se je nadaljevalo tudi po osvoboditvi, ko je pomagala družbenopolitičnim organizacijam pri njihovem delu. Članica Komunistične partije Slovenije je postala 1950. leta.

Še sedaj aktivno dela v borčevski organizaciji in Socialistični zvezi.

TOMAŽ SLAPAR-TUGO

Tomaz Slapar-Tugo je bil rojen 21. decembra 1913 v Obršah pri Zlatem polju. Sedaj živi kot starostni upokojenec v Domžalah.

Tomaž je prvoborec in nosilec partizanske Spomenice 1941.

S partizanskimi enotami je v času narodnoosvobodilne borbe prepotoval skoraj vso Slovenijo. Kot borec je bil v Kamniškem in Koroškem bataljonu, v Šlandrovi in XII. brigadi, v XIV. diviziji in v Lackovem odredu. Bil je načelnik brigade in ima čin podpolkovnika. Tovariš Tomaž je nosilec najrazličnejših odlikovanj in še sedaj aktivno dela v organizacijah ZB in ZRVS.

FRANC ŠPORAR

Franc Šporar je bil rojen 14. novembra 1911. leta v kmečki družini. V mladosti se je izučil za mizarja in aktivno delal za napredek delavskega razreda.

Za Osvobodilno fronto je začel delati leta 1941, v partizane pa je odšel maja 1942. leta. V Komunistično partijo je bil sprejet junija 1942. leta. Je nosilec partizanske Spomenice 1941.

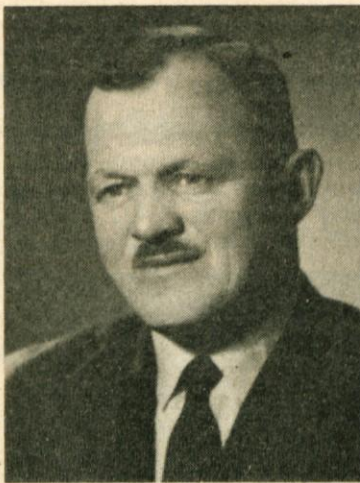
Med NOV je bil aktiven borec Krškega odreda, Gubčeve brigade, Dolenjskega odreda in Devete brigade.

V partizanskih edinicah je hitro napredoval in to do komandanta bataljona in komandanta mesta.

Po vojni se je aktivno vključil v izgradnjo domovine in aktivno delal v vseh družbenopolitičnih organizacijah, v katerih še sedaj aktivno dela.

IVAN TOMŠIČ

Ivan Tomšič je bil rojen 17. junija 1916 v Mengšu, kjer še danes

stanuje. Aktivni borec narodnoosvobodilne vojske je postal aprila 1943. leta. Bil je kot borec v Rašiški četi, Kamniškem bataljonu, Šlandrovi in Zidanškovi brigadi. Za svojo hrabrost je bil večkrat odlikovan in postal je aktiven družbenopolitični delavec.

Sedaj dela največ v krajevni organizaciji ZB NOV Mengeš in v ostalih družbenopolitičnih organizacijah v Mengšu.

FRANČIŠKA VIDIC

Frančiška Vidic je bila rojena 20. 8. 1900 v Mali Štangi pri Moravčah. Sedaj stanuje v Katariji pri Moravčah. Svojo mladost je preživela v hribovitih predelih naše občine in se z družino preživljala od skromnih dohodkov kmetijstva.

Leta 1924 se je poročila s Francem Vidicem, s katerim je imela enajst otrok. Takoj v začetku II. svetovne vojne sta skupaj z možem začela delati za narodnoosvobodilno gibanje in to že leta

1941. Zaradi te dejavnosti je bil mož odpeljan v koncentracijsko taborišče Dachau. Tako je Frančiška sama vzdrževala in preživljala 11 otrok. Toda kljub temu ni prenehala z delom za napredno gibanje. Najstarejši sin je odšel v NOV, hčerke pa so organizirano pomagale partizanom. Zaradi tega so Nemci požgali domačijo, družina pa je pobegnila in se skrivala po okoliških gozdovih do osvoboditve.

Po vojni so skupaj zgradili nov dom in se vrnili domov. Oba z možem sta aktivno delala v različnih organizacijah, predvsem pa v organizaciji ZB. Njihova hiša je služila tudi kot zadrugi dom, v katerem

so imele svoje sestanke vse organizacije.

Kljub visoki starosti je tovarišica Frančiška še vedno pripravljena nuditi pomoč različnim organizacijam in vaščanom.

MARIJA VODOPIVEC

Marija Vodopivec je bila rojena 14. 4. 1886 v Domžalah, kjer še danes stanuje.

Njeni otroci so se aktivno udeležili narodnoosvobodilne borbe in darovali svoja življenja za svobodo in to sinova Milan in Alojz ter hčerka Ivanka. Ravno tako je v partizanih padla tudi snaha Hermina – Lojzetova žena. Tako ji je

ostal samo vnuk Bruno, ki ga je kot vojno siroto vzgajala in ga vzgojila v poštenega in zavednega člana naše socialistične skupnosti. Vodopivecova mama je veliko pomagala narodnoosvobodilni borbi, saj je kar 5 otrok bilo v partizanskih edinicah.

Kljub visoki življenjski starosti je še danes zavedna slovenska mati.

MINKA VOVK

Minka Vovk je bila rojena 1. februarja 1924 v Gradišču pri Lukovici, sedaj pa stanuje na Viru, kot upokojenka. V partizane je odšla 6. julija 1942 v Dolomitski odred. Pozneje je bila borka v Šerčerjevi brigadi in v Istrskem odre-

du. V teh edinicah je bila tudi bolničarka in sekretarka SKOJ. Za svoje prizadevanje in aktivnost je prejela troje odlikovanj.

Po osvoboditvi je bila aktivna družbenopolitična delavka na terenu, kjer še danes opravlja politične dolžnosti.

PEPCA ŽEBOVEC

Pepca Žebovec je bila rojena 10. aprila 1925 v Spodnjih Jaršah. Sedaj stanuje na Viru in je zaposlena v delovni organizaciji TO-SAMA na delovnem mestu konfeksionarke.

Za Osvobodilno fronto je pričela delati januarja 1942. leta. V septembru 1943. leta jo je zaradi njenega delovanja za narodnoosvobodilno gibanje okupator odpeljal v internacijo, kjer je bila vse do konca vojne. Po vrnitvi domov se je takoj vključila v delo OF, bila sekretarka mladinske organizacije in leta 1946 postala tudi članica Komunistične partije.

Za svoje delo je prejela dvoje odlikovanj.

MNOŽIČNI POHOD OBČANOV „IHAN“ 75

V soboto, 22. marca 1975, je bil v Ihanu I. množični pohod občanov na progi 10 km, katerega se je udeležilo 693 udeležencev od družin posameznih športnikov pa tja do starejših, ki so pogrešali take rekreacije. Opaziti je bilo, da so bile na pohodu cele družine z otroki v starosti do 5 let.

Organizator tega pohoda je bila SIS TTKS Domžale, tehnično pa ga je izvedel Smučarski klub Ihan, kajti njihovi člani so komaj zapustili smučarsko opremo in že so se spet pojavili kot odlični organizatorji tega pohoda, ki bo postal za vse občane tradicionalen.

Proga je potekala z nogometnega igrišča v Ihanu mimo šole, nato po znanih partizanskih poteh mimo kmetije „Žabje“, nato po stezah na Brdo, kjer je vsak udeleženec prejel okrepcilo in dobil prvič žigosan kartonček. Nato je pot potekala skozi gozd mimo „Tabora“ do Krumperka, mimo Zaboršta–Preloga in nazaj do nogometnega igrišča.

S tem slovesnim pohodom so občani počastili spomin na padle v Oknem nad Brdom.

Vsi udeleženci pohoda so prejeli spominsko značko. Organizatorji pričakujejo v prihodnjem letu še večji odziv.

R.

Tovariško srečanje

LUKA – JOŽE PIRŠ 60 – LETNIK

Če bi vas vprašali, kdo je Jože PIRŠ, bi verjetno marsikdo izmed vas moral pomisliti. Vendar nam ni potrebno razmišljati o tem imenu in priimku, če slišimo ime LUKA – LUKOVA BOLNICA.

Te dni je bil pri predsedniku skupščine občine Jerneju Leniču prisrčen sprejem, katerega so se ob Lukovi 60-letnici udeležili posamezni predstavniki družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine. Slavljenca je pozdravil tovariš predsednik, ki je v svojem nagovoru dejal:

„S posebnim zadovoljstvom smo se pogovarjali o tvojem visokem in lepem življenjskem jubileju in o našem današnjem skromnem snidenju. Veseli smo, da si se odzval vabilu in si prišel med nas. Povabili smo te, da ti povemo, da spremljamo take življenjske jubileje tovarišev, ki so za to, kar imamo, dali od sebe maksimalne napore. Tak si bil tudi ti, Luka. Spomenica borca 1941 se sveti na tvojih prsih, za teboj je ustanavljanje prve partizanske enote in za teboj so prve oborožene borbe v teh krajih. Gotovo so danes s teboj v mislih mnogi tvoji soborci raztreseni po Gorenjskem, Štajerskem in Dolenjskem. S teboj pa so tudi mnogi tvoji soborci – ranjenci, ki si jih kot bolničar in sanitetni referent zdravil in jim reševal življenja.

Postavil si si spomenik že danes, ko si še živ in zdrav med nami, to je Lukova bolnica v Kolovcu, ki se je ne spominjajo samo nekdanji borci – ranjenci, danes je dobro poznana tudi naši mladini, ki bo tvojo bolnico, delo in borbo hranila pred pozabo. Dovolj mi, dragi tovariš, da ti v imenu nas, ki smo tu, iskreno čestitam ob tvoji 60-letnici, da bi živel še mnogo srečnih, zdravih in mirnih let. V skromen spomin na današnje srečanje naj ti bo ta droben kipec našega maršala, ki ti je bil vedno velik lik in svetel vzgled v času narodno-osvobodilnega boja in tudi v svobodi.“

Za skromna darila in pozornost, predvsem pa za tovariško srečanje, se je Luka vsem prisrčno zahvalil in poudaril, da še vedno čuti dolžnost do dela in da bo pomagal povsod tam, kjerkoli bo to potrebno in kolikor mu bo dopuščalo zdravje in življenjske moči.

V sproščenem razgovoru je Luka povedal marsikatero dogodivščino, ki jih ni bilo malo na njegovi življenjski poti. Posebno zanimivi so bili spomini, ki so se nanašali na prve dneve vstaje in na dogodke, ki so se odvijali na Koroškem po devetem maju. Tako je hitro minilo prijateljsko srečanje v počastitev 60-letnice tovariša Luke.

Kakšna je bila Lukova življenjska pot in kakšen je bil njegov human značaj, pa je skušal osvetliti njegov sovaščan in soborec tovariš Boris Lenček-Igor, ker sta skupaj doraščala in se poznata že od rane mladosti. Tovariš Igor je pripovedoval:

„Mlekarjev Joža je moral že v rani mladosti okusiti vso trdoto življenja, saj v družini, v kateri je bilo 9 otrok, in v kateri oče ni bil sposoben za delo, ni bilo lahko živeti. Na revni kmetiji so Mlekarjevi bolj živetarili kot živeli. Toda leta 1941 so vedeli, da je prišel čas, ko bo potrebno poskrbeti za lastno življenje in se upreti okupatorju. Vsi so bili med tistimi, ki so skupaj z drugimi zanetili iskro upora prav v Radomljah in ki so prvi našli poti v

obdobju z ranjenimi tovariši. V začetku smo jih sicer lahko skrivali pri aktivistih OF, vendar je to postajalo vedno bolj nevarno. Luka, ki je v stari jugoslovanski vojski bil pri bolničarjih, je znal ravnati z ranjenci, vendar je vedel, da bo potrebno poskrbeti za mesto, kjer bi bili stalno na varnem. Kolovski gozdovi, ki jih je Luka dobro poznal, so kmalu dobili bolnico – LUKOVO BOLNICO – v kateri je bilo prostora za 56 ranjencev. Toda ne samo bolnica, ampak tudi oskrbovanje je bilo dobro organizirano, tako s sanitetnim materialom, kot s hrano. Tako so operativne edinice pošiljale v to bolnico svoje ranjence. Lukova intendantska služba je dobro delala in zaradi tega se marsikateri borec ni mogel zahvaliti, ko je dobil za tiste čase skoraj nepojmljive stvari: bel kruh, maslo, marmelado, mleko... Toda Luka je vedel še nekaj drugega: človeku ne smeš

prvi dan napolniti praznega želodca. To je bilo včasih kar mučno, ker so nekateri menili, da so Luku bolj „priljubljeni“ Slan-drovci, kot pa ostali borci. A Luka je vedel, kaj dela in zato je moral nešteto krat poslušati besedi „hvala, tovariš“. Kako je Luka znal organizirati delo, lahko vidimo že iz tega, da je dobival sanitetni material in zdravila s strani zaveznikov, iz Češke in celo iz same Nemčije. Pravi internacionalist je bil Luka, je končal svoje pripovedovanje tovariš Igor.

Toda Luka ve povedati, da je organiziranost OF in NOO ter konspiracija ljudi pomagala, da je prihajalo v bolnico dovolj hrane in materiala in da so tudi tovarnarji, kot je bil Kocjančič z Vira, nesebično pomagali z vsem, s čimer so mogli. Toliko je teh drobnih stvari, ki so kot mozaik povezani med seboj in čakajo, da bi jih nekdo strnil v celoto. To pa je v letošnjem letu še toliko večjega pomena, kajti iz tega mozaika je zrasla svoboda in današnja stvarnost. K.

Boj v domači hiši

ZGODILO SE JE PRED TRIDESETIMI LETI

15. aprila 1945. leta, je Marija Avbelj iz Nožic pri Radomljah prispela v Jasen nad Rovami in sinu Alfonzu rekla: „Prinesla sem vam hrano.“ Marijin sin Alfonz je bil namreč komandir VDV čete, tedaj star 23 let. Mati je bila ponosna na sina, ki je bil že od januarja 1943. leta v partizanih, pri VOS pa od novembra 1943 do svobode. Njen sin Slavko je padel julija 1944, toda hrabro je prenašala to materinsko bolečino, oče pa je bil v koncentracijskem taborišču Mauthausen.

„Nemške družine že zapuščajo Kamnik,“ je dejala, ker je vedela, da bo sina in druge partizane to zanimalo. „Pri nas že dva meseca ni bilo ne domobrancev ne Nemcev. Zakaj ne pridete minirat progo? Morate jim preprečiti, da bi zdaj ob koncu vojne naropano blago odvedli v Nemčijo.“

Na mamin nasvet je Savo, takšno je bilo Alfonzovo partizansko ime, hitro izdelal načrt za akcijo.

„Mama, vrni se domov. Ponoči se oglasimo doma, kjer bomo ostali čez dan, zvečer pa bomo minirali železniško progo in se vrnili v taborišče.“

Marija se je vrnila v Nožice, ponoči pa je prišel še Savo s tremi spremljevalci, vedevejevci. To so bili Branko Brlec (ali Barle) z Jesenic, Boris Vodopivec iz Krškega, ki je pobegnil iz taborišča in Ivan Zorman-Dušan iz Bukovice pri Vodichah. Slednji je bil mladinski aktivist na terenu.

Še danes ne vemo, kako je vaščanka Mimi zvedela, da so ponoči prišli partizani k Avblju. Bilo je 16. aprila 1945. leta okrog desetih dopoldne, ko je Savo skozi okno zagledal skupino domobrancev, ki so se na kolesih peljali proti hiši.

„Mama, domobranci gredo,“ je Savo opozoril mamo.

„Saj se večkrat vozijo mimo,“ je odgovorila.

„Minka, zapri vrata in če bodo trkali, reci, da si sama doma in ker nimaš ključa, jim ne moreš odpreti,“ je Savo ukazal sestri Minki.

V bližini hiše so domobranci skočili s koles in obkolili hišo. Kolesa so v naglici kar pometali po tleh.

„Odprite, odprite,“ so se drli in trkali po vratih. Butanje se je stopnjevalo, ker jim nihče ni hotel odpreti. Končno so togotni domobranci s silo vdrli v hišo. Mama in njeni hčerki, 14-letna Olga ter 11-letna Minka, so jih pričakale v kuhinji. Olga je sicer skušala pobegniti skozi okno, toda domobranci so jo potegnili nazaj in jo začeli pretupati, nato pa še mamo.

„Kje so partizani? Kje je Savo? Dobro vemo, da je prišel nocoj domov,“ so vsevpred sprševali, obenem pa jih zmerjali in pretapali.

Medtem so partizani stali v sednji sobi pripravljeni na boj. Nekaj časa so še upali, da bodo domobranci odšli, toda naenkrat so se sunkovito odprla vrata, med pragom pa je stal poveljnik domobranske postojanke v Domžalah Peter Cerar-Čebula, ki je na slepo spustil rafal iz brzostrelke v sobo. On je namreč spustil rafal, čim so se odprla vrata, zato sploh ni gledal, kam strelja. Tedaj pa je iz kota sobe Savo spustil rafal in Cerar se je smrtno ranjen zgrudil

(Nadaljevanje na 6. strani)

Sprejem pri predsedniku skupščine občine ob 60-letnem življenjskem jubileju znanega prvoborca in spomeničarja Jožeta Pirša-Luke

Tem čestitkam so se pridružili tudi predsednik Občinskega odbora ZZB NOV Avbelj Franc-Lojko, sekretar komiteja Občinske konference ZKS Milan Narat in tovarišica Marija Ivkovič.

gozdove. Ko danes obujemo spomine na tiste čase, skoraj ne moremo verjeti, da smo v svoji mladostni zagnanosti premagovali vse težave, pred katerimi smo se znašli. Naj ežje pa je bilo v prvem

(Nadaljevanje s 5. strani)

na tla. Domobranca, ki sta stala za njim, sta ga hitro potegnili nazaj. Medtem so pritekli po stopnicah tisti domobranci, ki so v zgornjih prostorih opravljali preiskavo. Savo je še enkrat pomeril in sprožil, toda naboj ni deloval in je ostal v cevi. Kaj sedaj?

„Odprite okno in urno ven,“ je ukazal, medtem pa pripravil bombo in jo vrgel skozi okno. Po eksploziji so se partizani hitro umaknili proti Bistrici. Med umikom je bil Savo ranjen v hrbet, toda še je lahko hodil. Hujše je bil ranjen 20-letni Dušan. Dumdumka ga je zadela v koleno. Soborci so ga hoteli odnesti v hosto, toda branil se je, češ, pojdite naprej, za mene ni več pomoči. Potegnil je pištolo in se ustrelil v glavo. Borci, ki so menili, da je Dušan mrtev, so nadaljevali umik preko Volčjega potoka na Rudnik, kjer so Savu pri Hrstarju obvezali ranjeno uho in hrbet.

Pozneje so zvedeli, da Dušan ni bil takoj mrtev, le obstrelil se je. Kmete, ki so delali v bližini, je prosil, naj ga kam skrijejo. Medtem je prišla nemška patrolja in ga ubila.

Zanimivo je, da se je med bojem v hiši Minki posrečilo neopazno zapustiti hišo in pobeogniti.

Zaradi smrti svojega poveljnika so se domobranci maščevali nad Savovo 47-letno mamo Marijo in 14-letno Olgo. Obe so privezali za voz, na katerem so peljali ranjenega poveljnika v Domžale. Do Cerarjevega pogreba sta bili zaprti v Domžalah, nato pa so ju odpeljali na kamniški gestap V domžalskem zaporu so ju hudo mučili in zaničevali, končno pa v Kamniku ubili in tam na Žalah pokopali. Za žalostno usodo sestre in mame je Savo zvedel šele po vojni.

Časopis gorenjskih domobrancev Gorenjec je 21. aprila 1945 leta objavil članek, v katerem je med drugim zapisano:

„Včeraj dopoldne smo dobili sporočilo, da se v vasi Nožice pri Šmarci pri

Avbeljnu, nahajajo trije partizani (to je dokaz, da so bili res izdani; opomba pisca J. V.). Med temi tremi je bil tudi Avbelj Franc-Savo, komandir VDV čete. Ker njega in njegovo bando, ki ropa po vaseh od Šmarce, preko Radomelj do Čemšenika, domžalski domobranci že dalj časa zasledujemo, se je poveljnik takoj odločil, da gre in Savota poišče. Vzel je s seboj še osem domobrancev in okrog 10. ure dopoldne odšel.

Ko je patrola prišla do hiše, kjer so bili partizani, jim domači niso hoteli odpreti in sta jih Savotova sestra in mati sprejeli z zmerjanjem. Vrata so morali odpreti s silo. Poveljnik je še mater vprašal, če imajo koga v hiši, pa mu je zatrjevala, da nikogar. Naredili so hišno preiskavo, nekaj fantov pa je stražilo zunaj. Kot vedno je šel sedaj poveljnik z brzostrelko v roki naprej. Ko je odprl kuhinjska vrata, je zaregljala brzostrelka, in poveljnik se je smtno nevarno ranjen v črevesje zgrudil. Le s težavo se je priplazil do vrat in vprašal, če je še kdo ranjen, potem pa je padel v nezavest. Drug domobranec, ki je preiskoval podstrešje, je takoj, ko je zaslišal streljanje brzostrelke, skočil v vežo in pričel streljati na bandite. Ti pa so poskakali skozi okna in zbežali. Domobranci so za njimi streljali in pri tem enega ustrelili, dva pa sta ranjena ušla...

Poveljnika smo odpeljali v vojaško bolnišnico v Ljubljani, kjer je med operacijo umrl.

Pokojni poveljnik Peter Cerar je bil eden najodločnejših protikomunističnih borcev, ki v boju proti komunizmu ni poznal omahljivosti in popuščanja. Slovenija ne bo nikdar komunistična, pa ce pademo vsi do zadnjega.

Poveljnik domobrancev Peter Cerar je bil 41-letni kmet iz Domžal, oče petih otrok. Še pred ustanovitvijo domobranske postojanke v Domžalah je tajno hodil na belogardistične sestanke.

Za zaključek je treba reči, da bi domobranci verjetno umorili tudi Savotovo 20-letno sestro Majdo, ki je v času dogodka delala v Kocjančičevi tovarni (danes TOSAMA), pa jo je Božičeva Ivanka obvestila, ko je bila še na delu, naj se hitro umakne, ker ji grozi aretacija, kar je tudi storila.

Domobranci so svoj bes znesli nad Savotovo mamo in sestro, medtem, ko se partizani nikdar niso maščevali nad domobranskimi družinami. V tem je tudi kanček zrcala humanosti našega boja za svobodo.

Jože Vidic

Kraljič Mirko – Cenko na sliki, ki je nastala v septembru 1943. leta

bitke. Zaradi hrabrosti, iznajdljivosti in zaupanja, katerega je užival med borci, je postal kurir za vzdrževanje kurirske zveze med Gorenjskim pokrajinskim komitejem in Kamniškim okrožjem. Želja, da postane član VOS se mu je uresničila v jeseni 1943. Sodeloval in odlikoval se je v mnogih akcijah.

Tudi 28. januarja 1944 sta skupaj z Zevsem kovala nov načrt, zato sta prišla h kmetu Ježu v Bukovico pri Vodichah. Kmet je oba ovadil nemškemu orožniku v Vodichah, tako sta bila že v jutra-

njih urah obkoljena. Borba med Nemci in njima je trajala več ur. Hrabro sta se borila do zadnjega naboja. Da ne bi Nemcem padla živa v roke, sta uničila vse dokumente, obleko, škornje in orožje. Pustila sta le pištolo, s katero sta si med petjem borbenih pesmi sama vzela življenje. Nemci so mrtva pripeljali v Vodice ter ju razkazovali več dni pred cerkvijo. Pozneje so ju vaščani pokopali na vaško pokopališče. Ježa pa je po osvoboditvi sodilo ljudsko sodišče, za kar je dobil zaslužen kaznen.

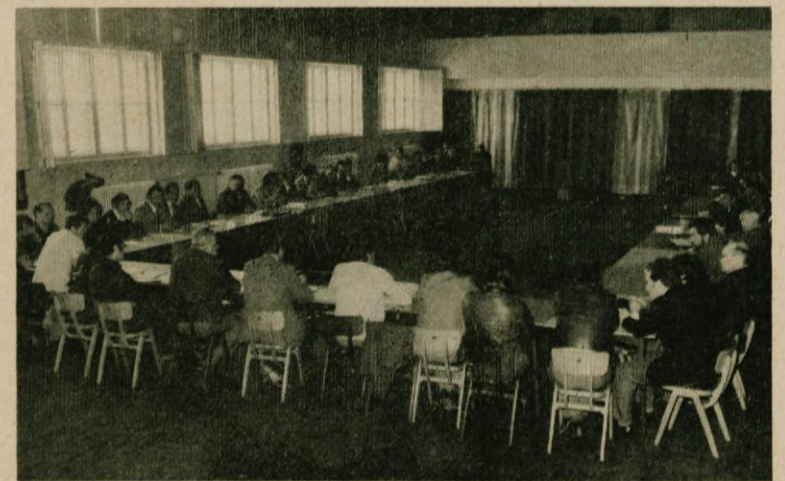
Savo

Novo v organizaciji socialistične zveze

Z 8. SEJE OBČINSKE KONFERENCE SZDL DOMŽALE

Na 8. seji Občinske konference SZDL v Domžalah je bila sprejeta Pravila občinske organizacije SZDL, statutarni sklep o sestavi in delegiranju delegatov v občinsko konferenco in sklep o sestavi predsedstva občinske konference SZDL Domžale.

SZDL in krajevnih konferenc SZDL. Pravila, ki so bila v razpravi, so v celoti povzela stališča, ki so jih predlagali delovni ljudje in občani ter vodstva posameznih družbenopolitičnih organizacij. Na konferenci so prišla do izraza nekatera bistvena vprašanja glede plače-

Posvetovanje predsednikov samoupravne delavske kontrole in aktiva neposrednih proizvajalcev je pomenilo začetek širšega družbenopolitičnega usposabljanja delavcev na tem področju

S tem se je zaključila dolgotrajna razprava o novi organiziranosti Socialistične zveze, ki je bila zaključena s sprejetjem pravil o delovanju občinske organizacije

vanja članarine in pojmovanja tega, kdo je in kdo ni član SZDL, vendar pa je bilo to vprašanje sprejeto

(Nadaljevanje na 7. strani)

JUNAŠKA SMRT DVEH PARTIZANOV

Upornost do zadnjega diha

Ko letos praznujemo 30-letnico osvoboditve, je prav, da se spomnimo vseh tistih, ki so v krvavem boju z okupatorjem, predvsem pa v borbi z domačimi izdajci, izgubili življenje. Tudi tokrat mislim omeniti dva hrabra vosovca, ki sta zrla smrti v obraz in s partizansko pesmijo dokazala domačim izdajcem in Nemcem, da rajši umreta od lastne krogle, kot da bi ju ujeli, mučili in nazadnje ustrelili.

To sta bila KRALJIČ MIRKO-CENKO in MUŠIČ MIRKO-ZEVS.

Cenko se je rodil 7. 10. 1924 v

Sp. Pirničah pod Šmarno goro. Kot sin revnih kmečkih staršev se je učil za pleskarja, pri tem pa aktivno sodeloval kot član delavsko-kulturnega društva Vzajemnost Tacen. Z bratoma Izidorjem in Slavkom, ki sta bila člana SKOJ-a že v bivši Jugoslaviji, je sodeloval pri popisnih in trosilnih akcijah. Ob kapitulaciji Jugoslavije je začel zbirati orožje in municijo in končno 23. 8. 1941 pobežnil pred aretacijo in se priključil borcem Rašiške čete. V letih 1941 do 1943 je sodeloval v raznih borbah, bil je udeleženec tudi Dražgoške

(Nadaljevanje s 6. strani)

tako, kot je navedeno v 9. členu pravil in dopolnjeno, da krajevne konference SZDL same konkretno določijo tega člena.

Na podlagi sprejetih pravil bo novo Občinsko konferenco sestavljalo 57 delegatov in 21-člansko predsedstvo. Konferenco bo sestavljalo 25 delegatov iz krajevnih skupnosti, 20 delegatov iz družbenopolitičnih organizacij in 12 delegatov iz družbenih organizacij in društev. Ob sprejemanju pravil je bila podana širša analiza dosedanjega dela in sprejeti tudi sklepi kot napotilo za akcijsko delo krajevnih konferenc SZDL. Stališča, ki jih je zavzela konferenca namreč nalagajo Socialistični zvezi velike naloge pri nadaljnjem sprovanju ustavnih določil in to, da se mora kot frontna organizacija pojavljati bolj politično usmerjevalno, ker bo tako lahko reševala vse probleme, ki sedaj nastajajo v posameznih sredinah.

Razprava je pokazala, da bo nova organiziranost SZDL dala tudi večje naloge delegatom družbenopolitičnega zbora, ker bodo lahko bolj neposredno zastopali stališča delovnih ljudi in občanov in jih skupaj z ostalimi delegacijami prenašali na seje delegatske skupščine. Osnovno izhodišče za delo v prihodnosti pa bodo koordinacijski odbori, katere je potrebno ustanoviti tako na

nivoju občine, kakor v vseh krajevnih konferencah SZDL.

Naloga teh odborov bo, da bodo aktivno sodelovali pri kratkoročnih in dolgoročnih programih razvoja krajevnih skupnosti in občine. Poleg tega bodo morali tesneje povezati vse institucije in društva in poskrbeti za to, da ne bo razlik med posameznimi dejavnostmi na področju, kjer se odvija vsakodnevno življenje.

Razpravljalci so poudarili, da je delo Socialistične zveze velike odgovornosti in da ni mogoče reševati vseh vprašanj samo v ozkem krogu, ampak jih je nujno potrebno prenesti potom delegacij na široko osnovo razpravljanja in jih razreševati tam, kjer se pojavljajo. To pa pomeni povezovanje delovnih ljudi in občanov v samih krajevnih skupnostih, tesnejše stike s temeljnimi organizacijami združenega dela in posameznimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi na vseh področjih dela. Če bomo zasledovali te cilje vsakodnevno, potem bo Socialistična zveza v resnici našla svoje mesto v našem sistemu in tako bomo lahko uresničevali v ustavi postavljena izhodišča našega življenja in dela.

Občinska konferenca je kot osnovno izhodišče sprejela sklep, da se morajo krajevne konference SZDL takoj lotiti dela in poskrbeti za to, da bodo resnično spremljevalke življenja v vseh sredinah.

K.

VOLILNA IN PROGRAMSKA SEJA OBČINSKE KONFERENCE ZSMS DOMŽALE

Mladi izvolili novo vodstvo

V soboto, 12. aprila, je bila v predverju hale Komunalnega centra v Domžalah volilna in programska seja občinske konference Zveze socialistične mladine Slovenije Domžale. Zbralo se je čez sto mladih delegatov — starega in novega mandata — in precej gostov, med njimi predstavniki občinskih konferenc ZSMS Murska Sobota in Kamnik, predstavnik republiške konference ZSMS, predstavniki družbenopolitičnih organizacij in drugi. Sejo je pričel in navzoče pozdravil predsednik OK ZSMS Franc Tekavec. Po izvolitvi organov seje, smo najprej sprejeli Poslovnik in Pravila o delovanju mladinske organizacije v občini, nato pa je o vlogi in akciji ZSMS po kongresih ZSMS in ZSMJ spregovoril kandidat za predsednika Vito Habjan.

Najprej je govoril o mladinski organizaciji nasploh, o njenih najpomembnejših gibanjih in o značilnostih obdobja pred obema kongresoma. V tem obdobju mlada generacija ni imela v naši družbi tistega mesta, ki bi ustrezalo značaju samoupravnih odnosov, bila je precej odtujena od kreiranja

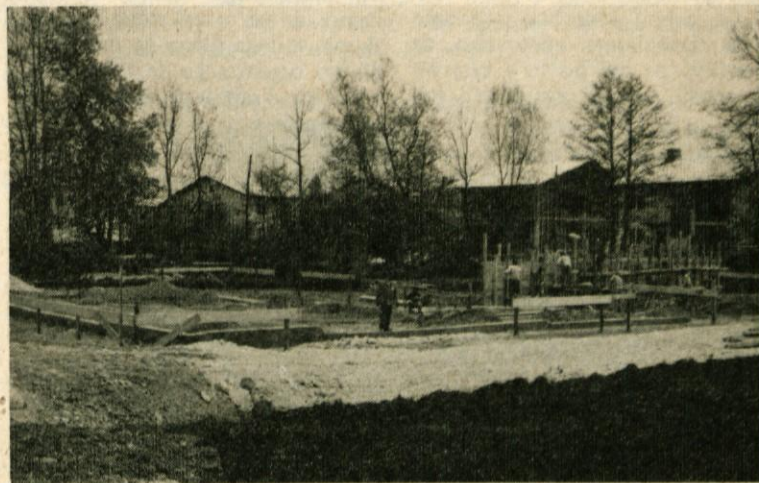
politike in je bila zaradi tega pogosto v položaju, da je svojo nezadovoljnost in ustvarjalnost izražala z nesamoupravnimi oblikami angaziranja. Toda smernice ZKJ, in oba kongresa, so pomenile prelom v delu mladinske organizacije, ki se je vsebinsko in idejno preobrazila.

Tov. Habjan je spregovoril tudi o veliki pomembnosti družbenih organizacij v naši občini, ki združujejo mladino. Teh je precej in treba bi bilo doseči njihovo enotno nastopanje pri vseh pomembnejših akcijah. Podobno, kot moramo doseči enotno organiziranost in nastop vseh družbenih organizacij, je treba doseči to tudi pri vseh osnovnih organizacijah ZSMS, pa naj bo to v krajevnih skupnostih, TOZD oz. OZD, v šolah, dijaškem domu in drugod. Mladi naj se in se moramo aktivno vključiti v uveljavljanje samoupravljanja v združenem delu, samoupravnih interesnih skupnostih in skupščinah DPS, za uravnavanje odnosov znotraj TOZD in OZD, za nadaljnje uveljavljanje in krepitev samoupravljanja v vseh sredinah, kjer živimo in delamo.

Poudaril je veliko pomembnost

ljudskega odpora in družbene samozaščite, sistema informiranja, ki bi moral biti tak, da bo omogočal hiter pretok informacij do vseh osnovnih sredin in do posameznika. Treba bo nadaljevati in izboljšati sodelovanje s kasarno Josip Broz Tito, posvetiti večjo pozornost praznovanju meseca mladosti, predvsem pa to, da bodo delovale aktivno vse osnovne organizacije, da bodo le-te res postale žarišče aktivnosti mladih in da se bo iniciativa za sleherno akcijo mladih rodila v temeljni sredini mladinskega delovanja.

o povezanem delovanju vseh družbenopolitičnih organizacij, tov. Mihelič iz oddelka za LO o razvoju ljudskega odpora in družbene samozaščite in tov. Avbelj Franc o vključevanju mladih v oživiljanje tradicij NOB. Po vseh razpravah, ki so bile dobro pripravljene in plodne, so bile volitve. Za predsednika občinske konference ZSMS Domžale je bil izvoljen Vito HAJBAN, delegat kluba študentov domžalske občine, za sekretarja Justo Smrdelj, delegatka iz Induplati, za člane predsedstva pa: Marija Bizjak (Papirnica Koli-

Začetek gradbenih del za nov otroški vrtec na Rodici

V razpravi, ki je sledila, je spregovorilo skoraj dvajset razpravljalcev. Govorili so o idejnopolitičnem izobraževanju mladih, problemih mladih pri uveljavljanju v delu samoupravnih organov v TOZD, vključevanju mladih v krajevno samoupravo, problemih izobraževanja v naši občini, položaju mladih v poklicnih, srednjih šolah in dijaškem domu, vključevanju mladih v LO in družbeno samozaščito, klubski dejavnosti mladih iz krajevnih skupnosti, negativnih pojavih med mladimi, problematiki mladih v kmetijstvu in finansiranju mladih v osnovnih organizacijah.

Spregovoril je tudi predstavnik republiške konference ZSMS tov. Ludvik Filo, ki je pohvalil delo predsedstva OK ZSMS Domžale, ki je v zadnjem mandatnem obdobju dosegla zelo lepe uspehe. Sekretar Obs ZSS tov. Bolhar je spregovoril

čvo), Irena Cerar (Moravče), Mirko Hiršman (Groblje), Vera Grošelj (Dob), Bojan Kisilak (Mengeš), Jože Igljč (Napredek), Marjan Kaliman (Helios), Kristina Kosce (Center srednjih šol), Breda Kurzweil (Induplati), Jure Pečnik (Aktiv mladih zadruženikov Črni graben), Živorad Pevčević (Domžale), Matjaž Sonc (Vir), Franc Tekavec (Počitniška zveza IO Domžale), člani predsedstva so še predsedniki konferenc pri OK ZSMS Domžale. Izvoljen je bil tudi odbor za statutarne in pritožbene vprašanja, nadzorni odbor in vse komisije. Po izvolitvi vseh organov smo sprejeli programska izhodišča občinske konference ZSMS do leta 1976 in akcijski program do avgusta 1975. S tem je bila volilna in programska seja občinske konference ZSMS Domžale zaključena.

Novemu vodstvu želimo veliko uspeha pri njegovem delu!

Vera Grošelj

LEK Ljubljana

TOZD KEMIJA MENGEŠ

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM OB 30-LETNICI ZMAGE NAD FAŠIZMOM

V svojih obratih v Mengšu proizvajamo:

eter za narkozo, dušikov oksidul, anorganske soli, stearate, organske spojine — polprodukte za zdravila in aktivne snovi iz zdravilnih zelišč

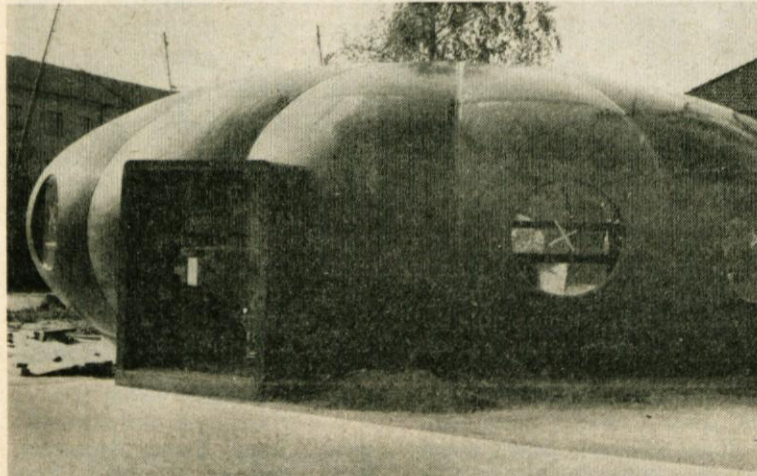
FINANCIRANJE DEJAVNOSTI OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZSMS

94. člen statuta Zveze socialistične mladine Slovenije določa, da se materialna sredstva za aktivnost organizacij ZSMS oblikujejo iz: članarine, proračunsko določenega deleža narodnega dohodka, dotacij družbenopolitičnih organizacij in skupnosti, dotacij interesnih samoupravnih skupnosti in iz drugih virov.

Če si bolj podrobno ogledamo samo financiranje, ugotovimo, da marsikje, pa naj bo to v krajevni skupnosti, delovni organizaciji, šoli

omenjajo, ker imajo navadno tudi same finančne probleme.

Čeprav smo se mladi iz krajevnih skupnosti ob sprejemanju novih statotov krajevnih skupnosti zavzemali in dajali svoje predloge za sprejem posebnega člena, ki naj bi opredeljeval našo organizacijo in financiranje delovanja naše osnovne organizacije ZSMS, ugotavljamo, da se marsikatera krajevna skupnost tega člena ne drži. Mladinsko organizacijo še vedno smatrajo in obravnavajo kot tehnični

Dela na objektu pionirske hranilnice v Domžalah hitro napredujejo tako, da bo 22. maja že otvoritev in bo objekt predan svojemu namenu. S tem pa se bo pionirska hranilna služba lahko nemoteno razvijala in mladi ljudje bodo našli stalno mesto, kjer se bodo lahko tudi strokovno usposabljali na hranilniškem področju

in drugod, financiranje dejavnosti mladih ni urejeno.

Na volilni in programski seji občinske konference ZSMS Domžale je bil sprejet sklep o višini članarine, ki naj bi znašala mesečno najmanj en dinar in naj bi ostala osnovni organizaciji ZSMS, katere člani so jo plačali. Tako naj bi članarina pomenila le manjši del sredstev osnovne organizacije, doslej pa ugotavljamo, da je bila marsikdaj edini vir finančnih sredstev. Torej, vse kaže, da si bo morala mladinska organizacija poiskati sredstva drugod.

O proračunsko določenem deležu narodnega dohodka ne bi mogli govoriti, ker se iz njega ne financira delovanje osnovnih organizacij ZSMS, temveč le delovanje konferenc Zveze socialistične mladine.

Ko govorimo o dotacijah družbenopolitičnih organizacij in skupnosti, se največkrat omenja svet krajevne skupnosti, sindikat, mogoče še delavski svet, potem je pa konec, če pri tem ne upoštevamo dotacij občinske konference, ki pa ponavadi pomenijo izjemno financiranje res slabega finančnega stanja v kakšni osnovni organizaciji. Ostale družbenopolitične organizacije in društva se tu ne

servis, ki deluje ob času volitev, ob krajevnem prazniku in delovnih akcijah in ji delijo sredstva po načelu, ko boste to naredili, boste dobili toliko denarja, po nekaterih krajevnih skupnosti pa je še slabše. Tako lahko ugotavljamo, da se po sprejetju novih statotov krajevnih skupnosti stanje ni bistveno izboljšalo, z nekaterimi izjemami. Krajevne skupnosti, kljub urejenemu financiranju, tarnajo, da ni denarja niti za njihove tekoče probleme in nasploh se sveti krajevnih skupnosti in zbori delegatov zelo težko odločajo, ko gre za pomoč mladinski organizaciji. Čas bi že bil, da bi se novi statuti krajevnih skupnosti dosledno izvajali in

da bi tako mladi dobili vsaj nekaj finančnih sredstev za svojo redno dejavnost.

Samoupravne interesne skupnosti so novo telo v našem sistemu, ki imajo zelo natančno opredeljeno vsoto finančnih sredstev, za katera bi po mojem mnenju lahko zaprosile tudi osnovne organizacije ZSMS. Seveda bi morale za ustrezno vrsto svoje dejavnosti zaprositi za finančna sredstva ustrezno samoupravno interesno skupnost.

Zadnja postavka, to so različni drugi viri, je najbolj aktualna za vse osnovne organizacije. To so fi-

nančna sredstva, ki se dobijo ob organizaciji različnih plesov, kulturnih prireditvev, delovnih akcij ipd. Problem zase predstavljajo veselice, ki tudi za marsikatero osnovno organizacijo pomenijo pomemben vir finančnih sredstev. Namreč, ko pripravljamo in organiziramo veselico, nehote podpiramo alkoholizem na eni strani, na drugi

strani pa se proti njemu borimo na vse načine.

Kljub govorjenju financiranje osnovnih organizacij ZSMS v naši občini v večini primerov še ni urejeno in treba bo še veliko truda, da se bo to financiranje uredilo in da bo s tem vsem osnovnim organizacijam ZSMS omogočeno delovanje.

VERA GROŠELJ

USTANOVLJEN KOORDINACIJSKI ODBOR

Za boljše odnose in uspehe

Kakor smo že poročali so se vsi štirje sveti krajevnih skupnosti, tj. Radomlje, Preserje, Homec-Nožice in Rova na skupni delavni konferenci zedinili, da ustanove koordinacijski odbor s sedežem v Radomljah, ki naj bi skrbel za boljše delovne uspehe in boljše medsebojne odnose med temi KS. V ta namen so imeli 21. marca v Radomljah že tudi prvo redno sejo tega odbora, na kateri so izvolili za predsednika tega odbora tov. Bruna Kocbeka, za njegovega namestnika tov. Franca Mavsarja, za tajnika tov. Naceta Vodnika. Za člane pa so bili imenovani tovariši: Albin Klemenc, Jože Snoj, Miha Urbanija, Jože Česnik, Brane Zupan, Albin Zajc in Zlato Repnik.

Že na tej prvi seji je KO sprejel mnogo umestnih sklepov in predlogov, ki naj bi bili nekaka osnova nadaljnjemu delu tega odbora. Med drugimi naj omenimo zlasti naslednje:

1. Poravnalni sveti naj se čimpreje ustanove v vsaki KS.
2. KS naj posvečajo več pažnje čistosti in snagi naših naselij. Zato naj določijo mesta za odlaganje smeti in odpadkov z dobro vidnimi napisnimi tablamami.
3. Za ustanavljanja svetov potrošnikov je še preurajeno, pač pa naj sveti KS sami rešujejo razne pomanjkljivosti sproti.
4. KS naj posvečajo več skrbi za kulturno, prosvetno in športno udejstvovanje svojih občanov.
5. Morda bi bilo prav, da bi se dramska dejavnost oživila vsaj v Radomljah, kjer je primeren Kulturni dom.
6. Vso skrb in pažnjo naj posvečajo sveti KS javni razsvetljavi, krajevnim napisnim tablam in prometnim znakom, ki so danes vsepovsod žrtev malih in velikih vandalov.
7. V Radomljah je treba čimpreje zgraditi mrliško vežo, ki je vedno bolj potrebna zaradi vedno večjega števila prebivalstva. Glede pogrebov naj bi se KS Radomlje in Preserje pogovorili s pogrebnim

podjetjem ZALE v Ljubljani.

8. Čimpreje je treba postaviti nov most za pešce čez Kamniško Bistrico.

9. O vseh tekočih problemih, ki so skupnega značaja, naj sveti KS sproti obveščajo KO.

10. Skrb vseh štirih KS naj bi bila čimprejšnja ureditev otroškega vrtca v Radomljah. Zato bo treba po številu otrok ugotoviti participacijo posameznih KS. Treba pa bo poiskati tudi potrebna finančna sredstva iz otroškega varstva.

11. Na prihodnji sestanek KO naj odbor povabi tov. ing. Popoviča in ing. Kovača radi razgovora o bodoči stanovanjski izgradnji.

12. KO želi in zahteva od Sklada za uporabo mestnega zemljišča pri SOB Domžale, da nam dostavi statistični pregled za zadnja štiri leta o razdelitvi tega sklada, v katerega plačujejo tudi tovarne na tem področju.

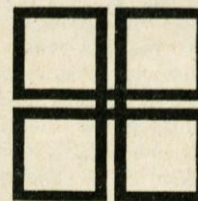
13. Delegacija za interesne skupnosti Preserij bi morala gravitirati v območje štirih KS Radomlje, Preserje, Homec-Nožice in Rova.

14. KO koordinira za leto 1975 vse v zvezi s proslavami 30. obletnice zmage nad fašizmom.

15. KO naj obvesti vse forume o konstituiranju tega odbora.

Člani KO Radomlje so prepričani, da so s konstituiranjem storili še en korak naprej na poti našega samoupravljanja da bodo s tem lažje reševali probleme gospodarskega, kulturnega ali socialnega značaja, ki so skupni za vse štiri KS.

Nace Vodnik

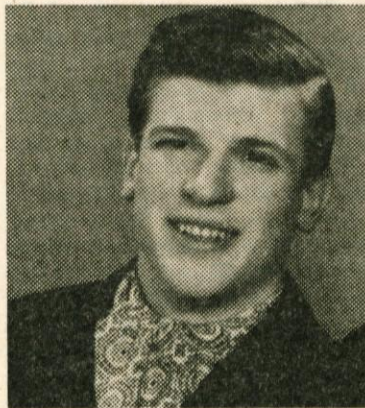

Priporočamo
naše izdelke
v lastni
prodajalni v
Jaršah

induplati

**VAŠI PRIHRANKI BODO NAJBOLJE NALOŽENI V LJUBLJANSKI BANKI — PODRUŽNICI
DOMŽALE!**

SREČANJE Z
VENČESLAVOM STUPICO,
PRESEDNIKOM ZBORA
DELEGATOV KS MORAVČE

Venčeslav Stupica vodja delegacije
KS Moravče

Zacvilile so zavore in iz belega „hrošča“ se je pognal Venčeslav. Tega večnega popotnika ne moreš dobiti vselej, ko bi ga rad; ni ga na mestu, kjer misliš, da je — pa vendar je prisoten povsod, kjer je treba kaj narediti, neprestano nekaj snuje, organizira, planira . . .

Čeprav je v Moravčah preživel komaj slabo desetletje, že lahko govorimo o pravem Moravčanu, ki vso energijo, ves prosti čas posveti razvoju in napredku kraja, s katerim se je identificiral, ki mu pomeni domači kraj v pravem smislu besede. Ker je takorekoč „leteči“ družbenopolitični delavec, sem izkoristil prav tisti trenutek, ko je lezel iz vozila, ga začopatil, ter mu zagrozil: fant, zdaj mi ne uideš, za kratek intervju se bova zmenila — pa kar zdajle. In Venčeslav je moral popustiti, čeprav sem ga zavoljo tega oškodoval za polovico važne seje.

Vprašanje:

Ti si predsednik zbora delegatov v KS Moravče. Delegatski sistem je nova oblika dela, nova oblika samoupravljanja občanov, ki si je marsikje s težavo utiral pot v prakso, v Moravčah pa je že na samem začetku oblikovno in vsebinsko polno zaživel. Ali bi lahko povedal nekaj o tem?

Odgovor:

Funkcija, ki jo opravljam, ni lahka, še manj preprosta, a zelo odgovorna. Najteže je bilo v začetku, ko še niso bile točno določene kompetence, dolžnosti in pravice. Danes je bolje, a vseeno še nisem povsem zadovoljen. Delegati izhajajo iz različnega socialnega, kulturnega in ekonomskega okolja ter z dokaj različnimi izkušnjami pri delu na družbenopolitičnem področju. Tudi splošna in strokovna izobrazba je pisana. Vsi pa smo premalo seznanjeni z vsebinskimi in organizacijskimi načeli samoupravnega sistema.

Zelimo in tudi hočemo, da bo naše delo družbeno in politično neoporečno. Ta ugotovitev in želja, da samoupravni družbenopolitični sistem zaživi v polni meri, sta botrovali odločitvi, da se Krajevna skupnost tesno poveže z aktivom Zveze komunistov, ki je nosilec političnega dela. Aktiv ZK naj bi organiziral predavanja za vse delegate in tam naj bi se rešila vsa nejasna vprašanja. Naše delo bo postalo tako bolj načrtno in usklajeno, nastopali bomo lahko bolj samozavestno in uspešno, saj bomo ob pomoči ZK prepričani o naših pravih odločitvah.

Vprašanje:

Katera akcija je po tvojem mnenju trenutno najpomembnejša?

Odgovor:

Vse akcije in upravičene zahteve, ki jih je v danem trenutku možno izvršiti in so jih predlagali občani — volivci, so enakovredne, torej jih je treba enakovredno obravnavati. Res pa je, da imajo nekatere akcije primaren pomen za razvoj nekega kraja.

Znano je, da Moravče stagnirajo v stanovanjski gradnji, da že vrsto let primanjkuje lokacij in ustreznih parcel. Mnogo občanov je odšlo postavljati streho nad glavo drugam — tja, kjer so pač dobili košček zemlje. Moravče pa so ostajale vse bolj osiromašene, prikrajsane za lepo vrsto novih hiš, za celo vrsto dobrih strokovnjakov.

Letos se je tudi to premaknilo z mrtve točke. Odobreno je bilo 90.000 din za izdelavo zazidalnega načrta naselja. Že letos naj bi bil izdelan zazidalni načrt na Čebulovni, urbanistično pa naj bi bilo obdelano tudi zemljišče med obstoječo cesto, ki vodi skozi Moravče in predvideno obvoznico. S tem bo omogočeno, da bo center Moravč zazidan. Organizacijsko bo to nalogo opravil tov. Leopold Gec, ki mu je KS zaupala pooblastila, da jo po tem vprašanju zastopa pri BIRO 71, ki bo urbanistično dokumentacijo izdelal. Zdi se mi, da bom najbolj srečen, ko bom videl, da si Moravčani gradijo svoje domove v rojstnem kraju, da jim ne bo treba po svetu. Obenem pa bo tudi naselje dobilo lepšo podobo.

Vprašanje:

Občani si želijo večjo in sodobno opremljeno trgovino z bogato izbiro, v kateri bi imeli tudi trgovci boljše pogoje dela. Na vseh zborišnih volivcev je že nekaj let v ospredju to vprašanje, kateremu se tudi konferenca SZDL ni mogla izogniti. Kakšni so izgledi za bližnjo prihodnost?

Odgovor:

Res je. Vprašanje sodobne postrežbe, bogate izbire, kjer se kupcu blago samo ponuja, bi moralo biti že zdavnaj rešeno v korist občanov in ne nazadnje tudi v korist občinskemu proračunu. Prometni davek navse-

zadnje tudi ni tako majhen. Dober gospodar ne bi smel dati priložnosti, da bi občani kupovali v Zagorju, Ljubljani in tako pomagali dvigovati proračun sosednjim občinam.

Mi, ki delamo v naši krajevni skupnosti, smo že dalj časa iskali rešitev, ki pa se ni in ni hotela ponuditi. Menim pa, da smo trenutno na pravi poti. Začeli smo se dogovarjati s trgovskim podjetjem NAPREDEK, ki naj bi zgradil primeren lokal. Žal je ta rešitev padla v vodo, ker je podjetje vsa razpoložljiva investicijska sredstva usmerilo v gradnjo veleblagovnice v Domžalah. Odločili smo se, da bomo poiskali investitorja drugod, pri podjetju, ki bi si želelo razširiti svoj življenjski prostor. Upamo, da bomo uspeli.

Vprašanje:

Pa še eno provokativno vprašanje. Moravska dolina je vir delovne sile, saj je več sto zaposlenih. V zadnjem času pa je bilo veliko govora o delavskih stanovanjih, zgrajenih iz solidarnostnega sklada. Občani dajejo pripombe, da se taka stanovanja gradijo samo v Domžalah — v vsej Moravški dolini pa iz teh sredstev ni bilo zgrajeno niti eno stanovanje. Delegati, kaj boste odgovorili svojim volivcem?

Odgovor:

Nezadovoljstvo volivcev ob tem vprašanju je do neke meje upravičeno, ker teh stanovanj v Moravčah trenutno ni. Moram pa takoj povedati, da je Krajevna skupnost že stopila v stik s solidarnostnim skladom. Volivcem lahko mirno povem, da so nas tovariši iz solidarnostnega sklada razumeli in že letos so namenili 500.000 din za pripravo lokacije in načrtov za nov blok. Dogovorili smo se, da bo prihodnje leto stekla gradnja. Načeloma že vemo, da bo v spodnji etaži poslovni prostor namenjen novi samopostrežni trgovini. V vseh gornjih etažah bodo stanovanja, ki jih bodo občani lahko s pomočjo ugodnih kreditnih pogojev tudi kupili. Interesentov za stanovanja v etažni lastnini pa je že sedaj skoraj dvajset.

Vprašanje:

Pravijo, da so komunikacijska sredstva v naši KS „Ahilova peta“. Kje je rešitev?

Odgovor:

Oh, ta naš telefon. Kadar slišim to ime, postanem slabe volje. Na pogovor je treba čakati včasih pol ure in več. Tu so podjetja in ustanove, ki jim je telefon tako potreben, kot ribam voda. Da o razvejanosti telefonske mreže sploh ne govorim, saj od doline reke Save do Črnega grabna in od Izlak do Doba (če izvzamem Moravče s pol ducata telefonskih naročnikov) sploh ni telefona. Kako težavno je v takih pogojih delo družbenopolitičnega delavca na terenu, ve lahko samo tisti, ki to poskusi. Krajevna skupnost se je že dalj časa zavzemala, da bi Moravče dobile avtomatsko telefonsko centralo. Dela pa vse preveč počasi napredujejo. Od jeseni se ni nič premaknilo iz mrtve točke. Spet bo treba vzeti pot pod noge in zdramiti investitorja, podjetje PTT. Trdno pa sem prepričan, da bo v letošnjem letu vsaj v Moravčah in bližnji okolici problem telefona dokončno rešen in da bodo dobili tudi novi interesenti v doglednem času priključke.

Vprašanje:

Osnovno šolo „Jurij Vega“ iz Moravč obiskujejo učenci iz vse Moravske doline. Nekateri imajo urejen prevoz, mnogi pa imajo do šole še vedno 8 in več kilometrov, ki jih opravijo peš. Torej morajo opraviti v obe smeri do 20 kilometrov vsak dan. Šola sama problema prevoza šoloobveznih otrok v celoti ne more rešiti. V statutu Krajevne skupnosti pa med drugim piše, da je naloga KS zadovoljevanje potreb občanov, ki živijo na določenem teritoriju. Mar se ti ne zdi, da tu niso rešene osnovne potrebe in pravice krajanov?

Odgovor:

To vprašanje je boleče za vse nas. Vemo, da starši na zborišnih volivcev in na roditeljskih sestankih nenehno postavljajo zahteve, da se prevoz otrok uredi. Doslej to vprašanje ni v celoti, še manj pa zadovoljivo rešeno. Že pred leti smo predvidevali, da bo osnovna šola dobila avtobus. Krožna voznja pa bi bila zagotovljena, da bi otrokom šola približala, da bi vsi otroci imeli enake možnosti šolanja. To se doslej žal še ni zgodilo — enkrat je bila vzrok nabavna cena avtobusa, drugič neprimerno vzdrževana cesta.

Tega nam je sedaj dovolj. Postavili bomo, če bo potrebno, tudi najostrejša zahteve, da bo osnovna šola dobila avtobus, ki bi ga moral nabaviti OIS. Obenem bomo zahtevali od Komunalnega podjetja Domžale, da usposobi ceste za varen prevoz z avtobusom, prvenstveno pa cesto Moravče — Mošenik — Peče. Prizadevali si bomo, da bo to vprašanje rešeno do novega šolskega leta.

Vprašanje:

Bi morda za konec še kaj povedal občanom, krajanom, svojim volivcem?

Odgovor:

Da. Težko mi je, kadar so zbori občanov slabo obiskani. Vsak občan bi moral biti prisoten, kadar se rešuje problematika kraja, kadar načrtujemo našo bodočnost in prihodnost naših otrok. Od razdelitve in pravilne uporabe sredstev je odvisno zadovoljstvo vsakega posameznega občana. Obenem pa pomeni masovna udeležba tudi močno podporo in oporo nam, ki ste nas izbrali, da vaše upravičene želje in zahteve uresničujemo v danih pogojih, ter seznanjamo skupščino z vašimi problemi.

Za uspešno in učinkovito delo, dragi volivci, pa še kako potrebujemo vašo pomoč.

Tone Turšič

Doklej bo še tako?

(RAZMIŠLJANJA O AMATERSKI GLEDALIŠKI DEJAVNOSTI V DOMŽALAH)

V letih 1945 do 1952 je dramska dejavnost v Domžalah potekala v dramskem odseku SKUD. V sezoni 1945/46 je dramska sekcija pripravljala in zbirala vse, kar je potrebno za nemoten začetek. Načrtno pa je začela sekcija z delom v sezoni 1946/47. Takratni

delujejo kar trije pevski zbori, ki nastopajo ob proslavah, obletnicah in na samostojnih koncertih. Prav marljivo deluje domžalska godba na pihala. Izredno lepe uspehe žanje simfonični orkester, ki ga vodi profesor Tomaž Habe. Bralci si prav pridno izposojajo knjige iz bogate

Poglejmo resnici v obraz! Do nedavno je služil godbeni dom za skladišče pohištva. Oder v kinu je bil za igre, ki imajo večje število igralcev, premajhen. Dvorana Komunalnega centra pa je prevelika in nima urejenega niti prostora za gledalce niti odra in niti prostora za vaje in igralce. V nobenem oziru ta dvorana ne ustreza za prirejanje iger, ker nima stalnega odra z zavesami, kjer je treba za vsako igro posebej poskrbeti za ozvočenje, če želimo slišati igro, sedeži za gledalce so razvrščeni brez nagiba – skratka, ta dvorana ustreza le za športno udejstvo-

Kulise so strohnele, ker so bile spravljene v zasilni, vlažni drvarnici in so zdaj neuporabne, garderoba je le delno ohranjena, arhiv se je porazgubil. S takim ravnanjem je povzročena občutna gmotna škoda. Kaj bi bilo treba ukreniti, da bi dobili igralci-amaterji v Domžalah čimprej primerno dvorano? Za uresničitev te potrebe pridejo v poštev le tri možnosti; ali pristopiti k adaptaciji odra v godbenem domu ali razširiti in poglobiti oder v kinu, ali pa si, kar bi bilo najbolj idealno, zagotoviti lokacijo in zgraditi v Domžalah nov, moderno urejen in opremljen Kulturni dom, ki bi ustrezal potrebam Domžal, saj Domžale dobivajo lice velikega mesta pa tudi število prebivalcev se veča iz dneva v dan.

Trenutno so finančne razmere take, da na zadnjo možnost skoraj ni mogoče računati. Doma tudi sicer ne bi mogli v tako kratkem času zgraditi, kakor to narekujejo potrebe. Kljub temu ne bi bilo narobe, če bi že danes mislili na jutrišnji dan.

Za realizacijo te zamisli bi bilo že zdaj treba pristopiti k akciji za zbiranje sredstev. Ob podpori Kulturne in Krajevne skupnosti, delovnih, političnih in družbenih organizacij in s pomočjo samopriprispevka, bi lahko v nekaj letih ustvarili materialno bazo. Z organiziranim delom pa bi prihranili tudi nekaj denarja.

Prispevke, ki bi jih postopoma zbirali, bi namensko naložili v banko, kjer bi se glavnica večala z vsakoletnimi obrestmi. Za trenutne potrebe pa bi bilo nujno preurediti dvorano kina ali dozidati oder v godbenem domu. Seveda, ne ena ne druga rešitev ne bi ustrezala potrebam kraja, vendarle bi bila za

Moški pevski zbor Društva upokojevcev Domžale na letošnji reviji pevskih zborov. Zbor bo v mesecu maju praznoval 15-letnico svojega plodnega delovanja

režiser France Lazar je zreziral in postavil na oder celo vrsto odličnih domačih in tujih dramskih tekstov. Nekatere od teh postavitev so celo na republiških tekmovanjih dosegle prvo mesto.

29. 11. 1952 se je SKUD preimenoval v DPD Svoboda. Režiser France Lazar je tudi pri Svobodi deloval do odstopa. Za njim so prevzeli režisersko delo še nekateri, ki so se prav tako trudili, da bi ostalo zanimanje za gledališko umetnost na taki ravni kakor do tlej.

Sčasoma je delovanje kljub dobri volji režiserjev prenehalo, ker so delo ovirale razne nevšečnosti. Zadnji režiser Marjan Breznik, poklicni igralec in režiser, je znova prebudil iz mrtvila gledališko dejavnost, toda le za kratek čas. Zbral je okoli sebe mladino in začel z vajami za dramsko delo Georga Axelroda Sedem let skomin. Po tej uprizoritvi je nazadnje zreziral še recital Ciganska lju-bezen.

S tem recitalom so z igranjem zaključili z domačimi igralci. Odtlej je amaterska dramska dejavnost v Domžalah kratkoma prenehala. Od tedaj je minilo že dobrih 10 let. Medtem je tudi zakon o registraciji kulturnih društev ukinil DPD Svobodo z motivacijo, da društvo nima pogojev za registracijo. Društvo Svoboda je pravno s tem ukrepom prenehalo obstajati in odtlej je tudi dramska dejavnost v Domžalah zaspala in spi še danes.

Podoba kulturnega življenja v Domžalah pa je kljub temu vendarle zadovoljiva. V Domžalah

centralne knjižnice. Uspešno napreduje likovna vzgoja pod okriljem Likovnega društva Petra Lobode, ki ga prizadevno vodi njen predsednik inž. Dolfe Pen. Za izobrazbo skrbi Delavska univerza, za filmsko vzgojo pa kinematografi

vanje, zabavne prireditve, za množična predavanja in sestanke.

Človek se nehote razhudi ob misli, kako lepe, načrtno grajene, sodobne in prirejene dvorane imajo drugod po Sloveniji in to celo v manjših krajih, kakor so Domžale.

Likovne razstave v Domžalah so precej pogoste, ker Likovno društvo Petra Lobode aktivno dela

Domžale. Kulturno življenje se razpreda poleg teh dejavnosti še na nekatere druge kulturne veje. Le delo na dramskem področju v celoti počiva.

Sprašujem se, kje tičijo vzroki takega mirovanja? Ugotovim, da so vzroki različni. Prvi je gotovo ta, da pri starejših igralcih prevladuje malodušje, mlačnost, lagodnost, brezbriznost; drugi vzrok je ugotovitev dejstva, da je bila povezava Svobode z družbenimi in političnimi forumi preohlapna, in tretji vzrok spet dejstvo, da Domžale še danes nimajo primerne dvorane za dramsko dejavnost.

Že v najbližji okolici, tako v Mengšu, Radomljah, Viru, Moravčah, Črnučah, Kamniku in še drugod imajo zgrajene dvorane z vsemi pritliklinami in z urejenim odrom. Na takih odrih je moč nastopati z igrami, s pevskimi in z glasbenimi koncerti, s predavanji, folklornimi nastopi, filmskimi predstavami in gostovanji. Vzgojni uspeh je vsakokrat vsestranski. V tako zgrajeni zgradbi je mogoče hraniti scensko opremo, svetlobna telesa, garderobo, rekvizite, drobnarijo, arhiv in še marsikaj.

Kako pa je v Domžalah?

silo rešena prostorska stiska. Igralska družina bi imela vsaj streho in prostor, kjer bi se člani lahko udeleževali. Če želimo znova oživiti dramsko dejavnost v Domžalah, potem je treba v prvi vrsti aktivizirati našo mladino. Domžalsko mladinsko organizacijo je treba obvezno zadolžiti, da bo skrbela za vključitev čimveč mladine v aktivno sodelovanje ne le v dramsko skupino, marveč tudi v druge veje kulturne dejavnosti. Kako je treba vključevati člane po individualnih interesih v delovno skupnost, nam

(Nadaljevanje na 11. strani)

(Nadaljevanje z 10. strani)

daje lep zgled Likovno društvo Petra Lobode v Domžalah. V društvo je vključenih nad 30 mlajših in starejših članov, ki redno, vsak ponedeljek, z veseljem prihajajo k risarskim uram. Med njimi so prav tovariški odnosi. Mentor je akademski slikar Daniel Fugger, ki načrtno, za vsako uro posebej, pripravlja zanimivo temo, s katero zaposli člane. Društvo uspeva, ker ima skrbno odbrano strokovno vodstvo.

Tudi za vzpostavitev dramske dejavnosti v Domžalah bo treba priskrbeti strokovnjaka. Postopoma bo treba privzgojiti kader, ki bi se rekrutiral iz vrst mladine in ki bi bil osnova gledališke generacije prihodnosti. V ta namen bo treba organizirati večerni dramski, recitacijski, režiserski in maskersko-sminkarski tečaj. Članstvo bi tako dobilo osnovno teoretično znanje, ki bi ga kandidati potem tudi praktično preizkusili.

Za to delo bi bilo najbolj primerno pritegniti k sodelovanju domžalsko učiteljstvo. Žal te zamisli ne bomo mogli uresničiti, ker se učiteljstvo poleg šolskega dela močno udejstvuje pri izvenšolskem delu v šoli.

Med prosvetnimi delavci so sicer posamezniki, ki zlasti na podeželju režirajo, vodijo pevske zборе, predavajo, izobražujejo in organizirano pospešujejo amatersko kulturno in izobraževalno dejavnost na vasi.

Resnica pa je, da je danes učiteljstvo močno angažirano pri vzgojnoizobraževalnem delu v šoli in da večinoma sodeluje pri dopolnilnem, dodatnem pouku v predmetnih krožkih. Učiteljstvo prav tako skrbi za poglobljanje tradicij NOB in po šolah za pevsko, gledališko, lutkovno in filmsko vzgojo.

Iz vrst domžalskih učiteljskih zborov dela vsaj po eden v šahovskem, likovnem, planinskem, glasbenem, filatelističnem, folklornem, radijskem, tehničnem in foto krožku in mogoče še v katerem. Nemalo skrb ima učiteljstvo pri pripravah na tekmovanje za KER-SNIKOVO BRALNO ZNAČKO. Skrbijo pa tudi za športno udejstvovanje in rekreacijo ter še za marsikaj. Iz tega je razvidno, da na sodelovanje učiteljstva ni moč računati, čeprav bi imelo v teh vrstah mnoge sposobne ljudi.

Za režisersko delo v Domžalah bi bil najbolj primeren tovariš Milan Marinič, tajnik Kulturne skupnosti, ki je občasno že pokazal, da ima potrebno strokovno znanje. Če želimo imeti za prihodnost dober igralski in režiserski kader, potem je nujno, da si ga privzgojimo iz vrst naše mladine. Izbrati ga bo treba iz vrst mladih, ki so končali osnovno šolo in stopili v delovno razmerje, iz srednješolske in akademske mladine, ki je v Domžalah kar lepo število. Menim, da ne bo težko izbrati in sestaviti iz teh vrst igralsko skupino. Na posameznih praznovanjih in nastopih smo opazili dokaj dobrih deklamatorjev, recitatorjev in tudi igralcev; te je treba povezati v ce-

loto. Za osnovnošolsko mladino, ki obiskuje še obvezno šolanje, pa bi bilo tudi treba ustanoviti mladinsko dramsko skupino.

Značilen primer, da je mogoče pritegniti mladino h kulturnemu sodelovanju, je Dekliški pevski zbor pri Osnovni šoli Vencija Perka v Domžalah. Dekliški pevski zbor se je izoblikoval pred kratkim. Sestavljen je iz mladink, ki so pred nekaj leti še obiskovale to šolo. Zbor se je že predstavil v Domžalah in drugod in žanje povsod prav lepe uspehe. Vodi ga požrtvovalni glasbeni pedagog Jože Naročnik.

Lutkovna sekcija, ki je svoj čas obstajala pri Svobodi, je na lepem prenehala z delom. Požrtvovalna tovariša Anton Pajer in Slavko Končina sta oder in lutke prenesla v poslopje Osnovne šole Vencija Perka, kjer zdaj z učenci vadijo in se predstavijo od časa do časa s kako lutkovno igrico.

Domžalski mešani pevski zbor, ki je bil prvotno prav tako vključen v sklop Svobode, deluje nepretrgoma do danes, zato ker je pevodja Stane Habe načrtno, vestno, vztrajno in z zavzetostjo sodeloval z zborom. Prav tako njegov naslednik Tone Juvan. Tudi ta marljivo in zagnano nadaljuje z delom v zboru. S sistematičnim delom dosega zbor od koncerta do koncerta lepše uspehe.

Namerno sem nanizal nekaj primerov, kako je nujno, da vodi posamezno kulturno enoto strokovnjak, ki pa mora hkrati znati usmerjati delo; obenem mora imeti posrečen pristop do sodelavcev, da mu članstvo zaupa in da zato z zanimanjem in disciplinirano hodi na sestanke, vaje in nastope. Za uspešno delovanje pa so nujno potrebni prostori, kjer se članstvo zbira in kuje načrte za prihodnost.

Pred kratkim je požar uničil oder domžalske dvorane kina. Sedaj je priložnost, da Kulturna skupnost, ki je že pred požarom hotela adaptirati oder v godbenem domu, to namero preusmeri in da predvideno vsoto investira za adaptacijo odra v dvorani kina.

Načrt, ki je bil predviden za dozidavo odra v godbenem domu, naj bi ostal tudi za adaptacijo odra v dvorani kina. Zgradili naj bi kupolo za odrom in nad njim, z vrviščem vred, hodnik nad odrom in garderobe. Nabavili bi tudi scenško opremo in svetlobna telesa. S tem nakupom bi zaenkrat zadostili najnujnejši potrebi, da dobijo Domžale zasilno streho za kulturno udejstvovanje. Če bo kulturna skupnost pristala na realizacijo tega načrta, potem je nujno, da sklene s kinematografi natančno pogodbo, ki bi zagotovila, da bi bila dvorana prosta določene dneve v tednu.

Zelimo, da bi se namera Kulturne skupnosti čimprej uresničila. Moramo nadaljevati z dobrimi tradicijami preteklega doba. Odpraviti je treba ovire in začeti s konstruktivnim delom. Mladina naj bi pokazala, da je kos tem nalogam in da je pripravljena sodelovati pri razrastu gledališke dejavnosti v Domžalah. Družbenopolitične organizacije bodo pravilno vred-

notile delo, naložbe in zrelost naše mladine. Prava sramota bi bila, če bi domžalska gledališka dejavnost še naprej tako počivala, kakor počiva že vrsto let.

Menim, da bi bilo najbolj umestno, če bi domžalska organizacija ZSMS sklicala svoje člane in tudi nečlane na skupni posvet. Na dnevnem redu naj bo razprava, kako organizirati in sodelovati pri amaterskem gledališkem delu in na drugih področjih kulturne dejav-

nosti. Svoje sklepe in stališča naj bi po temeljitem preudarku osnovna organizacija ZSMS Domžale poslala Kulturni skupnosti. Ta naj bi ukrepala in skušala realizirati želje domžalske mladine.

Ker DPD Svoboda v Domžalah ne obstaja več, bi morale biti vse prireditve organizirane pod okriljem organizacije ZSMS ali Kulturne skupnosti, ki bi dejavnost verjetno tudi denarno podprla.

Dolfe Prešeren

VOZNI RED VLAKOV, 10. MAJA 1975

NA SVEČANO PROSLAVO OB 30-LETNICI ZMAGE, KI BO V LJUBLJANI 10. MAJA, BODO VOZILI POSEBNI VLAKI PO NASLEDNJEM VOZNEM REDU:

OB 5.47 URI	JARŠE – LJUBLJANA
OB 7.17 URI	JARŠE – LJUBLJANA
OB 8.17 URI	DOMŽALE – ŠIŠKA
OB 8.50 URI	DOMŽALE – LJUBLJANA
OB 9.30 URI	DOMŽALE – LJUBLJANA

VSI VLAKI SO BREZPLAČNI IN SE NE BODO USTAVLJALI NA NOBENIH UMESTNIH POSTAJAH.

POVRATEK IZ LJUBLJANE – GLAVNI KOLODVOR: OB 13.30 URI, OB 13.15 URI, OB 16.20 URI.

UDELEŽENCI POHODA "PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE" LAHKO KORISTIJO VLAKA, KI BOSTA ODPELJALA IZ JARŠ, VENDAR SE NE BOSTA USTAVILA V DOMŽALAH.

DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

SKUPŠČINA OBČINE DOMŽALE OBČINSKA KONFERENCA SZDL DOMŽALE OBČINSKI SINDIKALNI SVET DOMŽALE

30-LETNICA OSVOBODITVE IN ZASTAVE

Ob najrazličnejših praznovanjih in praznovanjih v letošnjem letu, ko praznujemo 30-letnico zmage nad fašizmom, je tudi zunanji videz tisti, ki lahko mnogo pripomore k temu, da bodo vse slovesnosti čim bolj dostojne. Zaradi tega je naloga vseh družbenopolitičnih organizacij v svojih krajih, da poskrbijo in organizirajo, da bodo izobešene zastave na vseh hišah, lokalih, delovnih organizacijah, posameznih uradih in na drugih vidnih mestih, kjer je to potrebno.

Zavedati se moramo, da je tudi zunanji videz del našega praznovanja in ogledalo naše lastne kulture in zavednosti.

Zato poskrbimo, da bodo vsi objekti primerno okrašeni, in da za doseg tega ne bo potrebno ukrepati na podlagi občinskega odloka o javnem redu in miru na območju občine Domžale, ki v 6., 7. in 8. členu govori o tem, kdaj moramo okrasiti oziroma kje morajo viseti zastave. Če bomo upoštevali ta določila (Uradni vestnik občine Domžale št. 10/71) potem tudi ne bo kazni, ki jih predvideva 19. člen navedenega odloka. Ob zadnjem praznovanju smo lahko ugotovili, kakšen je odnos nekaterih naših občanov do praznikov, ki so tako tesno povezani z našo revolucijo in današnjo stvarnostjo, saj se mnogi niso čutili dolžne, da tudi z zastavami počastijo samo praznovanje.

Zaradi tega, ker smatramo, da je to naša človečanska in socialistična dolžnost, ponovno opozarjamo vse odgovorne in občane, da bomo v prihodnje ukrepali na podlagi odloka in predlagali v kaznovanje vse tiste, ki bodo imeli malomaren odnos do naših praznovanj in ne bodo izobešili zastav takrat, kadar je to potrebno.

Med prvomajskimi prazniki smo ugotovili, da marsikje niso bile izobešene zastave. V prihodnjih številkah bomo objavili vse tiste, ki ne bodo izobešili zastav.

DOKAŽIMO, DA ZNAMO CENITI PRIDOBITVE NAŠE REVOLUCIJE!

Skupščina občine
Občinska konferenca SZDL
Občinski sindikalni svet
Domžale

JAMARJI SO ZBOROVALI

V nedeljo, 16. marca, smo domžalski jamarji imeli občni zbor v Jamarskem domu na Gorjuši. Pregledali smo delo, ki smo ga opravili v preteklem dvoletnem razdobju, sprejeli smernice za bodoče delo ter izvolili nov izvršni odbor.

Iz organizacijskega poročila naj povzamem samo nekaj ugotovitev. Jamarji smo opravili v dveh letih 30 večjih raziskovalnih akcij v vodne in suhe kraške jame, večinoma na domžalskem območju. Na območju zagorske občine smo raziskali jamo blizu Rovišč, vzhodno od Vač, v kamniški občini pa jamo na Vranji peči. Zelo zanimiva in hkrati najbolj uspešna je bila fotografska akcija v Osoletovi jami. Naredili smo nekaj zelo lepih posnetkov, ki bodo obogatili zbirko v Jamarskem domu.

Nas podzemski svet hrani veliko naravnih lepote, ki so zelo bogate

Z ljubljansko univerzo smo sodelovali pri arheoloških izkopavanjih v Babji jami, v Ihanščici, jami pri Majcetovem mlinu ali Kvandrovi jami ter v Lavršnikovi jami pri Zgornjih Kosezah.

Sami smo izdelali okrog 100 metrov jamarskih lestvic – na žičnih vrveh z aluminijastimi klini. Kupili smo si tudi nekaj druge jamarske opreme. Posebno smo ponosni na specialni Brunton kompas za merjenje podzemskih prostorov.

Razveseljivo je tudi to, da je k društvu pristopilo 17 novih, v glavnem mladih jamarjev.

O tem, da smo bili domžalski jamarji gostitelji dveh simpozijev Speleološke zveze Jugoslavije, smo že pisali. V maju 1973 je bilo posvetovanje o jamskem turizmu in zaščiti jam, na drugem posvetovanju pa se je obravnavala organizacija dela pri izdelavi enotnega jugoslovanskega jamskega katastra.

Vse naše delo v letu 1974 je bilo v znamenju praznovanja 150-letnice rojstva Simona Robiča, našega biospeleologa, katerega ime smo privzeli ob ustanovitvi društva. Ob poti k Železni jami smo mu postavili doprni kip, ki je delo akademskega kiparja Staneta

Kolenca. Isti kipar je izdelal tudi plaketo, ki nam bo služila kot model za izdelavo Robičeve plakete, katero bomo v bodoče podeljevali zaslužnim članom našega društva.

Izdali smo tudi značke našega društva, ki gredo dobro v promet.

Dobra oprema pomeni varnost pri odkrivanju skrivnostnega sveta globoko pod zemljo

Veliko časa so nam vzele priprave za tradicionalni prireditvi „Adam Ravbar“ in „Ljudski običaji“. Odločili smo se, da bomo s to tradicijo nadaljevali. Za letošnjo prireditev, ki bo 15. junija, so priprave že v teku ter bomo o tem še poročali.

Med smernicami, ki jih je zbor sprejel za naslednje obdobje, je treba omeniti, da bo društvo priredilo jamarski tečaj, na katerem se bodo mladi jamarji lahko usposobili za raziskovanje, kot tudi za merjenje in risanje jam.

V teku so tudi priprave za prizidavo Jamarskega doma. Povečati moramo gostinski prostor. Z deli se bo pričelo takoj spomladi.

Omenim naj še majhno slovesnost, ki smo jo imeli na občnem zboru. V navzočnosti predstavnikov družbenopolitičnih organizacij, ZKPO, Kulturne skupnosti Domžale, KS Dob, prosvetnih društev „Miran Jarc“ iz Škocjana in „Jože Virk“ iz Doba, Jamarske zveze Slovenije in Foto-kino kluba iz Radomelj, smo Vinku Ribiču

Osoletovemu atu z Dešena, podelili diplomu častnega člana našega društva. Za to smo se odločili, ker je vse življenje zvesto čuval Osoletovo jamo, da je ostala čista in nepoškodovana. Ta jama je najlepša poznana jama na našem območju. Kadar steče beseda o tej jami, se Osoletov ata navduši. Pravi, da je njegova največja želja, da bi jama čimprej uredili za turizem. To bi tudi mi radi in na zboru smo mu zaželeli, da bi ostal se dolgo zdrav in otvoritev Osoletove jame tudi dočakal.

S. S.

Na občnem zboru so domžalski „jamarji“ podelili tudi priznanje Osoletovemu atu za njegovo pomoč pri njihovi dejavnosti

Nadalje bomo morali društveni kataster jam uskladiti z republiškim. Nekaj jam bo zato treba ponovno obdelati. Skupaj s potapljaško sekcijo, ki deluje v okviru Jamarske zveze Slovenije, bomo raziskali tudi nekaj vodnih jam.

V Železni jami podaljšujemo turistično pot ter obnavljamo električno razsvetljavo.

Na osnovi MNENJA sekretariata za informacije v izvršnem svetu skupščine SR Slovenije, številka 421-1/72, z dne 26. 11. 1974 je glasilo SZDL Domžale OBČINSKI POROČEVALEC oproščen temeljnega davka od prometa proizvodov.

IVAN ULČAR

V prvi polovici aprila smo spremili na njegovi zadnji poti iskrenega prijatelja in tovariša ter vsestranskega delavca IVANA ULČARJA, po domače Johana. Kljub težki bolezni je bil neprestano delaven, ne samo kot dober gospodar in skrbni oče svoji družini, pač pa tudi kot aktivist že v času NOB in tudi po svobodi, ko je dal vse svoje sile za čim boljše delavne uspehe v družbenopolitičnih organizacijah. Bil je znan čebelar in gasilec, za kar je prejel vrsto odlikovanj. Lepo urejen njegov dom in čudovit čebelnjak, je privabljal vsako leto zlasti šolsko mladino iz bližnje šole. Tem najmlajšim je najraje govoril o ljubezni do čebelic in o zdravilni vrednosti medu. Ves predan je bil svojemu domačemu gasilskemu društvu in bil njegov častni član. Še zadnje dni se je veselil novice o skorajšnji gradnji novega doma gasilcev na Homcu. Zato je novica o njegovi smrti prizadela vse, ki so ga poznali. V 71. letu starosti je moral naš Johan leči v prezgodnji grob. Kako priljubljen je bil pokojni Johan, se je pokazalo ob njegovem pogrebu. Poleg velike množice domačinov in tujcev ga je spremljalo veliko gasilcev in 14 gasilskih praporov, prapor KO ZB Radomlje, DU Domžale, Društva čebelarjev in sindikalne organizacije delovne organizacije „STOL“ Duplica-Kamnik. Govorniki, zadnji pozdrav praporov in lepo zapeta žalostinka domžalskega pevskega zbora upokojencev in pred nami se je zaprla gomila, v kateri počiva eden naših najaktivnejših tovarišev. Nanj pa bo ostal v vseh nas lep in neizbrisen spomin.

Nace Vodnik

Med vojaškimi in civilnimi poklici ni razlik

Na območju Skupščine občine Domžal tečejo predavanja o ljudskem odporu in družbeni samozasčitni. Veliko ljudi se je udeležilo teh predavanj. Prepričana sem, da so jih ta predavanja seznanila, kako pomagati ljudem v primeru elementarnih nesreč in v vojnem času.

Letos, ko mineva 30 let od konca vojne, se še vedno živo spominjamo vseh strahot, ki jih je naš narod preživel med njo. Zato ne smemo pozabiti na gojenje revolucionarnih tradicij, ki so pomembna komponenta obrambe. Ne samo obiski takih predavanj, temveč tudi odločitve mladih za vojaške poklice, pomenijo obrambo.

Že nekaj let ugotavljamo, da se slovenski fantje neradi odločajo za vojaške poklice. Vsem je znano, da slovenski narod ni brez vojaških tradicij. Če se ozremo 30 let nazaj, vidimo, da so se slovenski partizani in ves narod znali s svojim pogumom in borbeno odločnostjo upreti mnogo močnejšemu sovražniku. Ko bi bilo treba braniti sedaj domovino, sem prepričana, da nimamo Slovenci nič manj vojaških tradicij in sposobnosti, kot drugi naši narodi. In vendar imamo med častniki JLA malo,

sebnostim in potrebam vojske. Učenci, ki končajo tako šolo, si pridobijo srednjo vojaško strokovno izobrazbo v oboroženih silah z nazivom vojaški tehnik. Ta naziv ima enako vrednost, kot naziv tehnik. Vsi, ki uspešno končajo srednje vojaške šole, lahko konkurirajo na ustrezne visoke vojaške šole oziroma na civilne visoke šole, fakultete.

V srednje vojaške šole se lahko vpiše vsak državljan SFRJ, ki je končal 8. r. osnovne šole in izpolnjuje naslednje pogoje:

- 8. r. mora končati najmanj z dobrim uspehom,
- ne sme biti starejši od 16 let in vzornega vedenja,
- ne sme biti v kazenskem postopku,
- imeti mora priporočilo upravnega organa za ljudsko obrambo pri skupščini občine,
- biti mora zdrav in sposoben za službo v armadi,
- imeti mora soglasnost staršev za šolanje na teh šolah.

Fantje, ki se zanimajo za vojaške poklice, se lahko odločite za šolanje na srednji šoli kopenske vojske. Po končanem šolanju na tej šoli postanete vojaški strokovni kader za protiletalsko obrambo,

inženirijo, za oklepne enote, za zemeljsko artilerijo, ali pa tehnik za promet in zveze, strojne in tehnološke smeri. Za konkretno smer se učenci odločijo šele v drugem letniku, glede na želje, osebna nagnjenja trebe v armadi.

V mornariški tehniški šoli se usposobite za delo na hitrih torpednih raketnih čolnih.

Za smer elektronske tehnike in telekomunikacije se izučite na letalsko tehniški šoli.

Po končanih ustreznih srednjih šolah lahko nadaljujete šolanje na vojaških akademijah. S končano vojaško akademijo si gojenci pridobijo visokostrokovno (fakultetno) izobrazbo, na akademijah tehniške smeri pa še naslov diplomiranega vojaškega inženirja določene smeri. Vsem diplomantom vojaških akademij se prizna strokovna izobrazba in naslov enako, kot državljanom, ki so končali fakulteto v civilnem šolstvu, ali pa se priznajo letniki (semestri, izpiti).

Na akademijah kopenske vojske se gojenci lahko usposobijo za strokovnjake za artilerijsko oborožitev, motorje, promet in zveze, pirotehnologijo, elektrotehniko, rakete in raketne naprave.

Za aktivne pilote, kasneje pa tudi za letalske inženirje, se usposobite na letalskih vojaških akademijah.

S končano mornariško akademijo se lahko opredelite za eno od specialnosti: za torpedno, raketno, minsko, navigacijsko itd. Če kasneje pridete v trgovsko mornarico, se vam po 2 letih prizna naziv poročnika trgovske mornarice, po 5 letih pa kapetana dolge plovbe.

V teh nekaj vrsticah seveda nisem povedala vsega o šolanju in življenju aktivnih častnikov jugoslovanske ljudske armade in oboroženih sil, zato lahko podrobnejše informacije o tem dobite na vseh oddelkih za ljudsko obrambo pri občinskih skupščinah ali na Skupnosti za zaposlovanje, pri poklicnem svetovalcu ali psihologu.

Klelia Gabrič

Ulica Antona Skoka v Domžalah je ob materialnih prispevkih občanov dobila novo asfaltno prevleko

odnosno premalo slovenskih fantov.

Menim, da je naša mladina vse premalo seznanjena z vojaškimi poklici, s pogoji šolanja za vojaške poklice, z življenjem in perspektivami mladega starešine v JLA. Starešina v naših oboroženih silah mora biti poklicni, vojaški strokovnjak, hkrati pa tudi razvita socialistična osebnost, z visoko družbenopolitično zavestjo in sposobnostjo za vodenje. Osnovna teoretična in praktična znanja si pridobi v vojaških šolah.

Srednje vojaške šole uvrščamo v skupino srednjih tehniških šol. Šolanje traja 4 leta. Učni načrt in program je na ravni civilnih tehniških šol, le da je prilagojen po-

IZOBRAŽEVANJE V POKLICNI ŠOLI DOMŽALE

Poklicna kovinarska usnjarsko-galanterijska šola v Domžalah izobrazuje mlade iz domžalske, kamniške in drugih občin za naslednje poklice: ključavničar, strojni ključavničar, strugar, orodjar, avtoklepar, v galanterijskem odseku pa tudi za poklic izdelovalca usnjene galanterije. V šolo je v letošnjem letu vpisanih 700 učencev, ki pa občutijo precejšnjo prostorsko stisko šole, čeprav ima ta dve stavbi: matično in stavbo bivše I. osnovne šole. Prav zaradi po-

manjkanja prostora se kabinetni pouk šele uvaja.

Šola ima dve obliki organizacije pouka: periodično, pri kateri so učenci na praksi v delovnih organizacijah, teoretični pouk pa obiskujejo v šoli in celoletno. V celoletni organizaciji pouka so učenci na praksi in teoretičnem pouku v šoli. Omeniti bi bilo treba, da učenci, ki so na praksi in teoretičnem pouku v šoli, končajo šolanje že v juniju, v delovnih organizacijah pa šele v septembru. V „celoletno“ šolo se

lahko vpiše 60 učencev in sicer v kovinarski odsek, kjer se jih 30 izuči za strojnega ključavničarja, 15 za strugarja in 15 za orodjarja, v galanterijski odsek pa 30 učencev vsako leto. Kot zanimivost naj omenim, da bo šola v letošnjem letu vpisala nov poklic – izdelovalec usnjene konfekcije – za potrebe podjetij UTOK Kamnik in Industrije usnja Vrhnika. V poklicni šoli pa razvijajo tudi nov profil poklica in sicer strojnik za potrebe gradbene industrije. Bodoče strojnike čakajo delovna mesta v Gradisu in Slovenijaceste, obe podjetji nudita učencem zelo visoke štipendije. Ko sem že pri štipendijah, naj omenim, da imajo učenci, ki so vključeni v „celoletno“ organizacijo pouka, možnost pridobiti štipendijo, poleg nje pa tudi nagrado, ki znaša največ 400 din in je njena višina odvisna od prizadevnosti posameznika, tako pri praktičnem, kot pri teoretičnem delu pouka. Lansko leto je osnovna organizacija ZSMS sama izdelala pravilnik o nagrajevanju učencev.

Če si pogledamo možnost učenec, ki končajo poklicno šolo, za nadaljevanje študija, vidimo, da imajo učenci zelo velike možnosti. Lahko se vpišejo v 3. letnik tehniške srednje šole – strojna stroka brez dodatnih in sprejemnih izpitov. Lahko se vpišejo tudi v nekatere oddelke višjih in visokih šol v JLA, seveda so tu potrebni uspešno opravljeni sprejemni izpiti. Da pa je poskrbljeno tudi za tiste, ki se žele še naprej izobraževati, je šola organizirala brezplačni pouk iz naslednjih fakultativnih predmetov: matematike, slovenskega jezika, angleščine, nemščine.

Kot sem že omenila, obiskuje šolo v letošnjem letu 700 učencev, katere poučuje 33 predavateljev in učiteljev praktičnega pouka, zaposlenih pa je tudi 9 honorarnih učiteljev. Za praktični del pouka je lepo poskrbljeno. Učenci delajo v dveh kovinarskih delavnicah, v katerih izpolnjujejo osnovni program (A program) in tako imenovani kovinarski B in C program, poleg teh dveh delavnic je še galanterijska delavnica, v kateri gostujejo tudi učenci Srednje tehniške usnjarsko-galanterijske šole Domžale.

Učenci, ki končajo Poklicno kovinarsko usnjarsko-galanterijsko šolo, nimajo problemov z zaposlitvijo. Najlažje najdejo zaposlitev v Mlinostroju, Avtoservisu, Hidrometalu, Gradisu pa tudi v drugih delovnih organizacijah.

Še nekaj o udeleževanju mladih na poklicni šoli. Mladi so združeni v osnovni organizaciji Zveze socialistične mladine Slovenije, vključeni so v vse samoupravne organe na šoli, delajo v Šolskem športnem društvu, večina pa jih je članov Počitniške zveze. Pri svojem delu so dosegli že lepe uspehe, tako na kulturnem, idejnopolitičnem in športnem področju.

VERA GROŠELJ

KULTURNI POROČEVALEC

NA OSNOVNI ŠOLI VENCLJA PERKA DOMŽALE

Šolsko kulturno društvo

Kljub temu, da imamo na naši šoli kompletan dvoizmenski pouk in le 9 učilnic za 18 oddelkov in nobenih kabinetov ali drugih stranskih prostorov za razne interesne dejavnosti, deluje na naši šoli trenutno 9 interesnih krožkov, ki se tako ali drugače bavijo s kulturno dejavnostjo. Najvažnejša sta mladinski in otroški pevski zbor, ki zelo pridno vadita, nadalje imamo recitacijsko skupino, likovni krožek, lutkovni krožek, literarno-novinarski krožek, ki izdaja glasilo „Mlado ogleдалo“, klub OZN, pionirsko knjižnico in esperantski krožek. Vse te dejavnosti so zelo aktivne in imajo tudi svoje programe, ki so sestavni del delovnega programa šole. Vse te sekcije delajo na osnovi samoupravljanja tako, da učenci sami odločajo, mentorji so jim samo v pomoč s svojim strokovnim znanjem in življenjskimi izkušnjami.

Vse te sekcije delajo v opoldanskem času – med obema izmenama, delno pa tudi zjutraj pred poukom in zvečer po pouku. Velikokrat se zgodi, da kakšna skupina hodi po šoli in si išče prostorček, kjer bi lahko imela vaje ali sestanek. Z malo dobre volje, potrpežljivosti in iznajdljivosti se vse nekako uredi. Kulturna skupnost in ZKPO Domžale sta že lansko leto dali pobudo, naj bi se na osnovnih šolah v domžalski občini začele povezovati sekcije, ki delujejo na kulturnem področju v enotne organizacije, ki bi se imenovale Šolsko kulturno društvo (ŠKUD). Če bi bilo vse to delo na šoli povezano, bi bilo bolj sistematično, zato tudi bolj ефектно, obenem pa bi se v teh društvih vzgajali bodoči člani amaterskih kulturnih društev, Svobod, pevskih zborov itd. Ta društva na šolah pa naj bi postala šola samoupravljalcev že na osnovni šoli, saj bi delovala na delegatski osnovi in bi bila samouprava razvita v največji možni meri. Pionirji – funkcionarji bi se udeleževali kot delegati nekaterih sej ZKPO in morda tudi Kulturne skupnosti Domžale in se s tem seznanjali z delom in vodenjem takih organizacij in se usposabljali za bodoče delegate in samoupravljalce.

Iz vseh teh razlogov smo na naši šoli začeli razmišljati o tem, da bi ustanovili ŠKUD. V okviru Pionirske organizacije smo izvolili pripravljalni odbor, ki je takoj začel z delom, določili mentorja tov. Naraločnika in delo je steklo.

Iniciativni odbor je pripravil osnutek pravilnika ŠKUD, predvidel bodoči izvršni in nadzorni odbor ter vse pripravil za ustanovni občni zbor ŠKUD.

Bodoča skupščina bi naj bila osnovana na delegatski osnovi. Vsak razred naj bi dal 5-člansko delegacijo (18 razredov) in te delegacije naj bi tvorile nekakšen zbor porabnikov, vsaka sekcija pa 3-člansko delegacijo (9 sekcij), ki bi tvorile zbor izvajalcev. Vse te delegacije so bile izvoljene. Vsaka delegacija je s svojim razredom, oziroma s svojo skupino, predelala osnutek pravilnika in dala nanj svoje eventualne pripombe. Ko je bilo vse to narejeno, je pripravljalni odbor sklical ustanovni občni zbor ŠKUD v petek, 18. aprila 1975. Na povabilo so se udeležili zboru tudi tov. dr. Miro Stiplovesek, predsednik Kulturne skupnosti Domžale, tov. Slavko Pišek, predsednik ZKPO Domžale, tov. Stane Habe, predsednik izvršnega odbora Kulturne skupnosti Domžale in tov. Roman Maligoj, ravnatelj Osnovne šole M. Blejca Mengeš, kjer že imajo ŠKUD.

V lepo okrašeni učilnici smo začeli občni zbor s pesmijo mladinskega pevskega zbora. Po pozdravu vseh navzočih je zbranim delegatom – pionirjem govoril tov. Slavko Pišek, jih pohvalil za njihovo prizadevno delo ter jim obljubil vso moralno in tudi, v mejah možnosti, materialno pomoč pri bodočem delu. Govoril je tudi o pomenu ŠKUD pri delu na kulturnem področju in pri vzgoji samoupravljanja. Nato je steklo delo ustanovnega občnega zbora, ki so ga v celoti vodili pionirji sami. Najprej smo poslušali poročila posameznih interesnih krožkov, ki bodo v bodoče vključeni v ŠKUD, nato pa sprejeli pravilnik društva, ki ureja delo in organiziranost društva. Po izvolitvi izvršnega in nadzornega odbora so delegati še sprejeli sklep, da bodo do konca tega šolskega leta izvršili program, ki so ga v posameznih sekcijah sprejeli ob začetku šolskega leta, na pričetku prihodnjega šolskega leta pa bodo sprejeli nove programe sekcij in program celotnega društva.

PRVA ŠOLA, KI JE USTANOVILA KULTURNO DRUŠTVO

Na naši šoli deluje mnogo krožkov in sicer: folklorni krožek, likovni, lutkovni, literarni in novinarski, recitatorski, otroški in mladinski pevski zbor in drugi. Ravno tako, kot ima športno društvo več panog, ki potem skupno sodelujejo na raznih tekmovanjih, smo se domenili, da bomo vse krožke, ki delujejo na šoli, tudi povezali in jih imenovali pod skupnim imenom Kulturno društvo. Namen tega društva je predvsem, da skrbi na šoli za razne proslave ob državnih praznikih, raznih obletnicah, Dnevu žena...

Tako smo prva šola v občini, ki je ustanovila Kulturno društvo. V mesecu marcu smo imeli že prvi občni zbor KSD. Tega zbora so se udeležili člani vseh krožkov, ki delujejo na šoli, kot gosta zbora KSD pa sta bila predsednik kulturnega društva Svobode iz Mengša tov. Slavko Pišek in predstavnik šole iz Domžal, ki prav tako namerava v bodoče ustanoviti to društvo.

Uvodne besede konference je imel tovariš ravnatelj, za tem smo izvolili delovnega predsednika,

zapisnikarja in overovatelje zapisnika. Delovni predsednik je prebral dnevni red, potem so vodje posameznih sekcij podali zares izčrpna poročila o svojem delu v preteklem obdobju.

Naslednja točka dnevnega reda je bila poročilo upravnega in nadzornega odbora. Po poročilih smo izvolili kandidacijsko komisijo, le-ta je na osnovi podatkov izvolila najbolj primerne in marljive učence za nove organe društva. Medtem ko je kandidacijska komisija sestavljala kandidacijsko listo, je mentorica društva tov. Štefka Mlakar, prebrala in razložila statut KSD. Kandidacijska komisija je pripravila predloge za novi odbor in vodje sekcij ter mentorja društva. Predlog je bil soglasno sprejet. Novemu odboru smo zaželeli uspešno delo.

Po končani konferenci so nas gostje in predavatelji pohvalili, ker smo bili zelo samostojni pri pripravi za potek konference, ki je potekala brezhibno.

Jaklič Stanka, 8. c. r.
OŠ Mengeš

KRSTNA PREDSTAVA „MATURE“

Delo KUD „Franc Kotar“ Trzin je po krajšem premoru spet zaživelo. Naštudirali smo komedijo v treh dejanjih „Matura“, katere krstna predstava je bila v soboto, 1. marca 1975 pred polno dvorano obiskovalcev in ki je doživela izreden uspeh. Čeprav naši občani pri vseh igranem z zanimanjem spremljajo dogajanje na odru, smo imeli občutek, da so se pri „Maturi“ najbolj vziveli, da so „igrali“ z nami, saj nam to dokazuje velik aplavz med samim dejanjem, ki ga je požela nenadna sprememba prej tako stroge, principieline in zakrknjene profesorice Klotilde Mozoljc, ko ji dijakinja Katja Slaparjeva izpove ljubezen vseh učenk. Tisto nenadno spremembo, ko profesorica občuti, da imajo tudi njo radi, da je tudi ona deležna ljubezni, tega najlepšega čustva na svetu, je znala igralka tako pristno prikazati in zaigrati, da je prevzela srca gledalcev.

Tako budno spremljanje gledalcev je pomagalo tudi igralcem, da so zaigrali vloge po svojih najboljših močeh, da so pozabili, da so na odru in se popolnoma predali življenju in dogajanju v konferenčni sobi Ženske gimnazije.

Premiero si je ogledal tudi znani dramski igralec Maks Furijan, ki je igralce tudi maskiral. Tov. Furijan je po končani predstavi vsem igralcem čestital k uspehu.

Z „Maturu“ nikakor še ne mislimo končati. V načrtu imamo še gostovanja v mesecu marcu in aprilu in sicer v Moravčah, Krašnji, Lukovici, Podljubelju, Šmarci, Igu, Utiku, Bukovici in Horjulu. Upamo, da se bodo naši načrti uresničili.

Meta Mlakar

IZVOZNO-UVOZNO
PODJETJE
SEMESADIKE
MENGEŠ

nudi gozdno seme, sadike za pogozdovanje in okrasne nasa-de ter storže za okras in se priporoča.

UJ

IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Planiranje v KS

V ustavi SFRJ v 14. členu je zapisano, da „... v krajevni skupnosti delovni ljudje in občani odločajo v uresničevanju svojih skupnih interesov in o solidarnem zadovoljevanju skupnih potreb na področju urejanja naselij, prebivanja, komunalnih dejavnosti, otroškega in socialnega varstva, izobraževanja, kulture, telesne kulture, zaščite potrošnikov, varstva in izboljševanja človekovega okolja, ljudske obrambe, družbene samozščite in na drugih področjih življenja in dela“.

To je pravzaprav vsebina, ki mora izžarevati iz srednjeročnega plana vsake krajevne skupnosti.

KDO JE NOSILEC PLANOV V KS?

Politični nosilec plana krajevne skupnosti je ZBOR DELEGATOV, s svetom krajevne skupnosti.

Svet krajevne skupnosti ustanovi delovno skupino, v kateri so strokovnjaki za posamezno področje družbenega življenja v krajevni skupnosti. Te skupine so v naših KS že ustanovljene in so pripravile koncepte njihovega razvoja. Ti koncepti pa so le osnova za javno razpravo in izdelavo osnutkov in končno tudi planov, ki jih bo treba v oktobru 1975 sprejeti. Plan razvoja krajevne skupnosti sprejema zbor delegatov.

VSEBINA SREDNJEROČNEGA PLANA KRAJEVNE SKUPNOSTI

Vsem srednjeročnim planom krajevne skupnosti naj bosta skupni predvsem naslednji stališči:

- dati je treba več poudarka problemom in manj opisovanju stanja in dosedanjemu razvoju,
- posebej naj se prikažejo ukrepi za realizacijo plana in odgovornost za uresničevanje skupno zasnovanih ciljev.

Vsebinska srednjeročnega plana krajevne skupnosti izhaja že iz samega uvoda. Za boljše razumevanje naj omenim nekaj elementov, ki bi jih morali upoštevati pri sestavi srednjeročnih planov krajevnih skupnosti:

1. LJUDJE, ki na območju KS prebivajo, so tisti elementi, na katere se sestavljali srednjeročnega plana morajo še posebno nasloniti. Poznati je potrebno socialne razmere, rast prebivalstva, ekonomsko moč, panoge gospodarstva, s katerimi se bavijo delovni ljudje, število zaposlenih (celo po panogah), število upokojenih, število predšolskih in šolskih otrok. Vsi ti podatki so važni pri planiranju različnih panog družbenega življenja v krajevni skupnosti.

2. STANOVANJSKO PROBLEMATIKO je prvenstveno treba gledati s stališča reševanja trenutnih potreb stanovalcev v krajevni skupnosti in reševanja potreb, ki jih narekujejo posebne panoge družbenega življenja v KS (za prosvetne delavce, zdravnike itd.)

3. ŠOLSTVO, VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE so življenjsko delo pomembni elementi, ki jih morajo vsi srednjeročni programi KS zajeti s polno mero odgovornosti. Število šoloobveznih otrok, dijakov, vajencev, študentov in predšolskih otrok narekuje urejanje, planiranje in organizacijo šol,

varstvenih ustanov in družbene prehrane.

4. ŠPORT IN REKREACIJA sta le redkokdaj dobila svoje mesto v planih KS, kar v prihodnosti ne bi smelo biti. Športna igrišča ne zahtevajo velikih sredstev, nekaj več sredstev zahtevajo trim steze, še več pa telovadnice. V srednjeročnem planu morajo biti zajeti tudi ti objekti, saj si brez njih skoraj ne moremo predstavljati celodnevne šole.

5. KULTURA IN PROSVETA sta bili prav tako zastopani v panogi družbenega dogajanja v krajevni skupnosti in vendar je prav, da se načrtuje program kinopredstav, dramskih nastopov, proslav, razvoj knjižnic, skrb za spomenike itd.

6. PRESKRBO PREBIVALSTVA s trgovskimi in gostinskimi lokali, usluge raznih obrti in servisov je ravno tako treba planirati v srednjeročnih planih. To področje je še posebno pereče skoraj v vseh krajevni skupnostih in zaradi tega ga je nujno potrebno vnesti v plan.

7. NAŠIH 25 KRAJEVNIH SKUPNOSTI je do neke mere 25 prostorsko zaokroženih enot in vztrajanje na obstoju vseh, bi se moralo odražati tudi v planiranju. Tu je potrebno planirati razvoj prometnega ožilja do centra občine, do delovnih organizacij, kamor se vozijo delovni ljudje na delo, telefonsko in električno omrežje in ostalo.

8. PRI KOMUNALNIH OBJEKTIH ne smemo gledati samo na ceste (čeprav je to še potrebno), ampak je treba imeti pred očmi celotno problematiko komunalne opremljenosti v KS: ceste, avtobusna postajališča, vodovod, kanalizacijo, javno razsvetlavo, zelenice itd.

9. GOSPODARSKE DEJAVNOSTI V KS se sicer planirajo znotraj delovnih organizacij, vendar je vsak stanovalec močno zainteresiran za nadaljnji razvoj delovnih organizacij, ki obstojajo v krajevni skupnosti. Prav zaradi tega ne morejo biti plani, recimo OZD v KS tuji prebivalcem v krajevni skupnosti.

10. Vse planirane dejavnosti je potrebno podpreti z viri financiranja:

– krajevni samoprispevek se lahko planira za točno odrejane namene in obdobje v obliki zbiranja sredstev, prispevkov v materialu ali fizičnega dela in to pred-

vsem tako, kot je običaj že sedaj v posameznih KS,

– prispevke delovnih organizacij bodo KS planirale v okviru dogovorjenih zmogljivosti z delavci teh organizacij,

– namenska sredstva občinskega proračuna in proračunov samoupravnih interesnih skupnosti so prav tako sestavni deli financiranja programov krajevnih skupnosti.

Ker se bodo sredstva za financiranje nalog v krajevni skupnostih

v prihodnjem obdobju oblikovala na osnovi samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov z organizacijami združenega dela in SIS, je nujno potrebno pristopiti z vso resnostjo k planiranju. Zavedati se moramo, da se bodo v bodoče financirali konkretno izdelani programi krajevnih skupnosti in se le redko reševale posamezne prošnje za dotiranje in obstoj v krajevni skupnostih.

Marijan Stopar

NAŠIM BRALCEM PREDSTAVLJAMO

Z današnjo številko začinjamo s predstavljanjem naših občanov, ki so v letošnjem letu prejeli najrazličnejša visoka priznanja ali nagrade za svoje delo.

Namen tega je v tem, da seznanimo širši krog naših bralcev s posamezniki, ki živijo v naši občini in prejema odličja in nagrade.

Danes vam predstavljamo Jožeta Zevnika, dipl. oec., ki je za svoje diplomsko delo – SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST – PROBLEMI ZDRUŽEVANJA INTERESOV ORGANIZACIJE V STANOVANJSKEM GOSPODARSTVU PO USTAVNIH DOLOČILIH – prejel Kidričevo nagrado druge stopnje za študente mariborskih šolskih zavodov.

Komisija je predlagala njegovo delo za nagrado, ker izhaja iz ekonomskih odnosov stanovanjske problematike v kapitalističnem svetu, povzema vprašanje stanovanjske politike v naših razmerah in posega na sedanje odnose, kjer postajajo delovni ljudje in občani nosilci celotne zakonodaje v samoupravnih stanovanjskih skupnostih.